Joukkoristiside

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI ★ JULKAISIJA TUNTURILATU RY. N:o 3/1968

Talkoohenkeä ja suurtekoja eli Tunturiladun arkipäivää:

SYNTYI UUSI YKIN SILTA

On säteilevän kirkas aamu Suomen Lapissa, maanantai heinäkuun 29 vuonna 1968. Paksu musta savu leijailee Ivalojoen rantakallioitten yllä Kultalan yläpuolisen Saunakosken kohdalla kun öljybensiini palaa tervapatojen sijasta ilmoittaen juhlan alkavan. Puolisatainen pienten ihmislasten joukko jättiläismäisen jokirotkon rannalla tuijottaa hievahtamatta joen poikki vievän riippusillan päässä seisovaa puhujaa. Puhujan pään päällä olevassa vankassa poikkitukissa on naulattuna uutuuttaan kiiltelevä kuparilaatta kirjoituksin: "YKIN SILTA. Tunturilatu ry rakensi tämän sillan talkootyönä heinäkuussa 1968."

Siinä se nyt on ja takana on paljon, paljon työtä. Ajatus syntyi jo kevättalvella vuonna 1961 Lapin eräretkeilyreittien suunnittelutyön yhteydessä. Ivalojoki sattuu kulkemaan poikittain reitteihin nähden estäen ja vaikeuttaen vaeltajien suunnielmia, leveä ja syvä kun on eikä joka kohdassa laske edes rannalleen muita kuin vuorikauriin ominaisuuksilla varustetut.

No, kun ei muuten yli pääse, tehdään silta. Hah — hah — hah. Kuka sen tekee? Kukako, tietysti Tunturilatu. Jaaha, että Tunturilatu, sanoit? Ehkä se sittenkin on mahdollista.

Tehtiin retkiä — useita — suunniteltiin, pohdittiin, päätettiin. Taas suunniteltiin. Kesällä 1963 suoritti mittausretkikunta tekniliset mittaukset. Kesällä 1964 seisoi Ykin silta 76 metrisenä kaksijänteisenä riippusiltana noin 300 metriä Ivalojoen Kultalan alapuolella valmiina palvelemaan retkeilijöitä. Rakentajien mukana olivat vielä tuolloin muiden muassa susiveljet Erä-Aaro, Jussi sekä Susi-Harmajapää, jotka nyt samoilevat niltä loppumattomia kairoja, joille me kaikki kerran päädymme.

Keväällä 1966 tuli tuhotulva, mahtavampana kuin kukaan vanhoista miehistä Lapin kairoilla sanoo muistavansa. Jäävuoret nousivat ja nousivat. Kun tulva ja jäät huilasivat pitkin Ivalojoen alajuoksua oli myös siltapaikka tyhjä. Vain joitakin vaijerinpätkiä niissä roikkuvine keinupuineen ja sakkeleineen löydettiin rannoilta.

Pettymys oli tunturilatulaisten keskuudessa suuri, mutta sitten sisu alkoi paisua. Päätettiin yrittää taas uudelleen. Uusi mittausretkikunta tutki kesällä 1967 tilanteen ja suoritti työnsä ja niinpä siltasuunnitelmat sekä uudet piirustukset valmistuivat vielä saman syksyn kuluessa. Nyt oli vahingosta viisastuttu. Siltapaikaksi valittiin Kultalan yläpuolella oleva Saunakoski, jossa on mahdollisuus nostaa silta molemmista päistään niin ylös, ettei jäiden uhkaa ilmeisesti enää olisi. Ainakaan ei niissä rantakallioissa näy jäiden vaikutusjälkiä viimeisen viidenkuudenkymmenen vuoden ajalta. Jäkälien kieli sen puhuu.

□ SYKSYLLÄ 1967 ulvahti johtokunta vuosikokouksen ja susivihkiäisten aikaan ensimmäisen varoittavan kerran laumalleen merkiksi, että hampaat olisi taas kerran teroitettava. Siltasuunnitelman mahtavuus mykistäisi ja lannistaisi minkä muun porukan tahansa, mutta ei Tunturilatua. Yksijänteisenä riippusiltana sen jänneväli on nyt 78.5 metriä ja kannen korkeus rakennusaikaisesta vedenpinnasta 5.6 metriä. Kansi lepää 38 keinun varassa metrin levyisenä ja tuulivaijereilla sidottuna vahvoine kaiteineen se tarjoaa turvallisen ylikulkumahdollisuuden kaikille, jotka ovat pysytyneet kroppansa ja reppunsa sillan jompaan kumpaan päähän raahamaan.

Suunnitelman toteuttamiseen ilmeni kiinnostusta myös laajemmin kuin vain tunturilatulaisten omassa piirissä. Metsähallitus lahjoitti puutavaran ja myönsi rakennusluvan, olihan alue valtion maata, ehdolla, että silta valmistuttuaan jää metsähallituksen omistukseen. Ehto hyväksyttiin ilolla, sillä nythän valtio pitää huolen myös sillan jatkuvasta kunnostuksesta. Myös esitettiin joitti puutavaran ja myönsi rakennettaisiin Kultalaan keittokatos retkeilijöiden käyttöön. Luvattiinhan sekin tehdä, vaikka jo

---

□ TUNTURILATU ry esittää parhaat kiitoksensa liikennöitsijä Lauri Vähälälle ja liikennöitsijä Eskeliselle siitä, että nämä kumpainenkin jälleen viime joulu-na toimittivat perille Tunturiladun keräämät lahjatavarat Lapin lapsille. Välitämme heille myös ne monet kiitokset, joita lahjojen saajat ovat esittäneet kaikille niille, jotka olivat mukana heille jouluilaa luomassa.

☆

□ TUNTURILADUN naistoimikunta lähettää tavan mukaan tänäkin vuonna mahdollisimman moneen Lapinkotiin joulupaketin. Helsinkiläiset jäsenet voivat toimittaa lahjatavaransa (puhtaita ja ehjiä) Latuun ja suuremmat lähetykset noudetaan kotoa 5. 12. klo 14 jälkeen (ilmoitukset Latuun puh. 10 101/13).

Joulupakettien pakkaustilaisuus pidetään kuten edellisinäkin vuosina "Pauligin huvilassa" Mechelininkatu 36 perjantaina joulukuun 6. päivänä klo 9.00 alkaen. Sunnuntailenkkeilijät ovat tervetulleita pakkauskahville.

☆

□ TUNTURILATU ry kiittää Kinova Oy:tä Susikyrön tarvikkeistoon lahjoitetusta 7 x 50 kiikarista.

☆

□ TUNTURILATU ry kiittää Tampereen tunturikerhoa siitä huolenpidosta, jonka Pirkan hiihtoon osallistuneet tunturilatulaiset saivat kerhon taholta kokea. Erikoiskiitos "Tampereen Kaisalle".

Kyllä sanoi SUSI

Tunturisusien lukumäärä ylittää nyt 750. Siinä on iso joukko väkeä, ihmistä monenmoista, monelta seudulta ja kulmakunnalta, tunnettuja ja vähemmän tunnettuja.

Noista tunnetuista tunnetuimpia on tietysti tällä kertaa merkkinsä saava Esko Kivikoski — kaikkien tuttu "Eskou", joka on omalla erikoisella tavallaan edustanut maatamme, hankkinut kunniaa, josta ilon otamme me kaikki ja ennen kaikkea tehnyt pientä Suomea tunnetuksi. Esko ja hänen rouvansa Taimi ovat tämän kaiken ohessa ahkeria lapinkävijöitä. Heidän nimensä näkyy muutamien kämppien vieraskirjoissa ja nimi oikein kuvan kanssa Anterinmutkan kämpän kirjassa. Kivikosket ovat nimittäin olleet kämppää rakentamassa ja nyttemmin kämpälle ilmaantunut sauna on Esko Kivikosken suunnittelema.

Susivaliokunta on Kivikoskien susianomuksille sanonut: — Kyllä, niin että me kaikki toivotamme tämän hauskan pariskunnan tervetulleeksi keskuuteemme. Mutta "Eskou" pannaan heti esittelyssä muutaman kysymyksen eteen. Lehden toimitus on yrittänyt löytää muutaman oikein hankalan Lappia koskevan kysymyksen Kivikoskemme purtavaksi. Ja tuossa vieressä kysymykset ja vastaukset.

□ Kaunastaddantatta on tunturi Utsjoella. Mitä nimi tarkoittaa?

KIVIKOSKI: — Tuota en ole kuullutkaan.

(Kaunastaddantatta=kohtaamispaikka, tunturin rinteellä kohtaavat toisensa kahden eri suuntiin virtaavan joen latvat).

□ Mikä on Pukinpaja?

KIVIKOSKI: — Se liittyy tietysti Korvatunturiin.

(Pukinpaja on rajavartioston Korvatunturin vartiotuvan nimi)

□ Mitä tekemistä Kaapin Jounilla ja Repo-Aslakilla oli toistensa kanssa?

KIVIKOSKI: — He olivat läheisiä sukulaisia.

(Isä ja poika)

□ Minkä tunturin kohdalla on Suomen maanteiden korkein kohta?

KIVIKOSKI: — Siinähän se on Kilpisjärvelle mentäessä. Mikäs tunturi siinä nyt olikaan, ei kai Peeravaara?

(Muotkatakanvaara Peeravaaran naapurissa)

□ Kenen sanotaan olevan haudattuna Sompiojärven rannassa Hietaojan laskukohdassa?

KIVIKOSKI: — Tietäjä Akmeeli Antereeuksen.

□ Tuntureitten korkeuksia on tarkistettu. Esim. Halti on nyt 1327,9 m. Miten korkea on Ylläs?

KIVIKOSKI: — 718.

välillä rupesi hirvittämään töiden suuruus ja ihmisen pienuus. Piirustukset keittokatosta varten valmistuivat aikanaan ja saivat metsähallituksen siunauksen. Myös muita lahjoituksia saatiin, Kesko ja K-kauppiaat lahjoittivat 29 tonnin kuormitukselle lasketut pääkannatinvaijerit, eri liikelaitokset ja eräs vakuutusyhtiö lahjoittivat rahaa ja muonavaroja. Puolustusvoimat lupasivat osalle tavaroita helikopterikuljetuksen suoraan paikalle. Osanottajien ilmoittautumislista täytyi hiljalleen, kunnes koitti heinäkuun 20 päivä 1968.

□ KIILOPÄÄN kurssikeskukseen kerääntyi joukko kesälomaosa viettämään tulleita tunturimatulaisia, naisia, miehiä ja lapsia, yhteensä 49 henkeä. Sitten alkoi klikata. Helikopteri oli etsinyt erästä eksynyttä everstiä Inarinjärvellä niin kauan, että joutui pakolliseen huoltoon, juuri kun kuljetukset piti aloitettaman. Noin kahdeksansataa kiloa [illegible] odotti Kuttura[illegible] paikalla. Porukka oli onnellisen tietämättömänä menossa Kultalaan poikki tiettömän kairan, mutta muonat olivatkin Kuttura[illegible], ei Kultalassa. Ivalojoen vesi oli niin vähissä, ettei myötävirtaankaan venettä saanut kuin vetämällä, mutta urhoollisesti taistelivat Pauli ja Ossi kaksikymmetäkuusi tuntia veneellä välillä Kuttura—Kultala ja saivat sentään yhtä ja toista viedyksi, vaikka henki meinasi mennä monesti.

Tapahtui paljon ja kiireellä. Kiilopään auto natisi ja rutisi kuljettaessaan tavaraa sen ainoan tien päähän, josta oli mahdollisuus saada ne lähimmäksi Sotajokea ja Pahaojan kämppää. Kultalassa kysyi Yki vapaaehtoisia šerpoja ja kaksikymmentä urhoollista tyhjensi rinkkansa ja marssi nälkäisin vatsoin taas kerran kolmetoista kilometriä läpi kairan tien päähän. Siellä sitten tulisteltiin yhdeksän tuntia yrittäen nauraa Ossin jutuille kahdestakymmenestä nauravasta luurangosta. Tulivathan ne tavarat lopulta. Tuskien tie, kirjaimellisesti, alkoi 25—50 kilon pakkaukset kullakin voimiensa mukaan niskan päällä kohti Pahaojaa. Ruokailulla oli kiire, koska tiedettiin kahdenkymmenenviiden nälkäisen kiristävän vyötänsä Kultalassa. Tarpeeksi muonaa ja muuta välttämätöntä ensi hätään ja loppu vähemmän välttämätöntä lähti kohti Kultalaa. Ossin sementtisäkki keikkui uljaasti milloin hännillä, milloin keulilla, mutta perille sekin tuli.

Tulivathan ne kaikki kahdeksansataa kiloa ja alkoi arkityö. Suunnittelu oli ollut niin yksityiskohtaisesti laadittu, että kaikki sujui kuin olisi ennenkin tehty. Yki suunnitteli, valvoi ja komensi, Paavo, Esko ja Pauli tekivät samaa ja kaikkea muutakin ja Eeva apulaisineen keitti, paistoi ja syötti. Huoltoporukat hoitivat lauttauksen, polttopuut ja saunanlämmityksen. Rahvas raatoi noin 12—17 tuntia päivässä sellaisella innolla kuin olisivat saaneet palkan vähintäin kolminkertaisena hyvän miehen lisineen ja kaksinkertaisine pyhä-, yö- ja likaisen työn lisineen.

□ KUIVAUITTONA tuotiin puutavara ja raskas terästavara alas louhikkoista kurua noin 80 metrin korkuiselta törmältä. Märkäuittona vietiin osa puista yli Ivalojoen. Kannettiin, vedettiin, pyöriteltiin ja kiroiltiin. Kuitenkin kaiken yllä väikkyi ja hersyi huumori ja yhteinen tunturilatuhenki. Välillä syötiin, saunottiin, uitiin ja yöhön myöhään paloivat tulet Kultalan päärakennuksen vierellä keittopaikalla ja tunturilaulut kaikuivat mustien tuntureiden välisessä jokilaaksossa.

Silta muotoutui vähin erin, keittokatos kohosi ja kaikki oli hyvin. Sitten sattui taas. Rainer putosi eteläiseltä kannatinpukilta. Viisi kipusiskoa rupesi töihin rakentaen laavun, jonne loukkaantunut vietiin tulille ja huopiin käärittynä odottelemaan apua. Veikko-tohtori teki uuden Ivalojoen olympiaennätyksen matemaattisella tarkkuudella juostessaan läpi kolmetoistakilometrisen kairan autolleen, jolla pääsi Laanilaan puhelimen ääreen. Potilas kyllä sillä välill[illegible] oli tyttöjen saunavuoro, hm. Ja kerrankin oli tuuria, sillä viidentoista minuutin kuluttua puhelinsoitosta laskeutui Punaisen Ristin ilmasiltahelikopteri Rainerin laavun viereen. Koko porukka pyyhki tippoja silmistään koneen taas kohotessa loukkaantunut toverimme mukanaan ja suunnatessa kulkunsa kohti Ivalon sairaalaa.

Sunnuntai oli helppo päivä kun ei tarvinnut mennä töihin ennenkuin yhdeksän ajoissa. Tämä oli suuri myönnytys "hiostajamestari" Ykiltä, aikataulumme uhkasi käydä todella tiukaksi. Mutta kyllähän sen vielä maksoimmekin, sillä myöhään pimeään yöhön kilkkuivat vasarat sillan kansilankutus- ja kaideporukoiden ahertaessa. Niin koitti sitten maanantaiaamu ja viimeisten vasaraniskujen kaiun haihduttua aurinkoisen taivaan sineen kerääntyi viimeistä myöten joukko väsyneitä mutta onnellisia tunturilatulaisia Ivalojoen törmän juurelle. "Seremonie protocolaire" kiersi taas kerran herkistyneen joukon silmään kyneleet, kun viimeisen suurtyön tuloksena olevan Ykin sillan uljas profiili kaartui yli Saunakosken kuohujen rannalta toiselle.

□ POIS HAIHTUIVAT kaikki mieltä rasittaneet ajatukset, samoin kestetyn viikon hevoskuurin aiheuttama fyysinen väsymys, pois haihtuivat myös sairauksien ikävyydet ja mielet täytti onni siitä, että oli saatu olla mukana tässä maailman ainutlaatuisimmassa toverijoukossa tekemässä taas jotain näkyvää Tunturiladun puolesta ja koko Suomen retkeilyväen hyväksi. Kaikki ei kuitenkaan vielä ollut tullut tehdyksi. Listan mukaan taas lastattiin reppuihin ja rinkkoihin tavaraa vietäväksi läpi kesäisen kairan, koska se mitä oli tuotu, oli myös vietävä pois. Kaksi vuorokautta taistelivat Inga ja Pauli veneellä Kultalasta Ivaloon läpi koskien kivikoiden ja salakarien tuoden kalliin lastinsa perille, vaikka s[illegible] oli[illegible]

Talkooväen yhteinen osuus oli lopussa. Kukin jatkoi omien suunnitelmiensa mukaisia retkiä. Jotkut lähtivät pohjoiskairoihin kalalle, toiset Susikyröön, Tunturiladun omaan päätukikohtaan toipumaan. Toisten loma alkoi loppua ja heidän suuntansa oli etelään, leipätyön ääreen.

Muistoksi kuitenkin jäi varmaan jokaiselle koskaan unohtumaton viikko kaikkien rakastaman Lapin sydämessä, raskas mutta ihana yhteisen aatteen sekä reilun toveruuden kirkastama aika.

□ TÄSSÄ YHTEYDESSÄ on mukana olleiden todettava, että erittäin ratkaiseva osuus tällaisen yhteishengen luomisessa on ollut puheenjohtajallamme Ykillä, jonka oikea suhtautuminen laumaansa on takonut Tunturiladun kokonaisuudeksi, jolta syntyvät muille harrastelijoille mahdottomat suurteot.

Helsingissä 20. 10. 1968.

VILLE RANTALA

KÄSIVARREN tunturipoluilta

Haltin muori merkitsi menneenä kesänä kirjoihin 297 vaeltajan nimeä. Lisäksi muori sumutti useita vaeltajia väärille huipuille, joilta ei kirjaa kovallakaan etsimisellä löytynyt. Tuohon Jam Jamin jo vuonna 1947 viemään kirjaan on kertynyt nimiä 4260, joskin siihen on jo innokkaimmat eläinten ystävät merkinneet koiriensakin nimet. Se ei liene ollut kirjan alkuperäinen tarkoitus? Muutenhan porokoirat juoksivat kirjalla jatkuvasti ja lukemat nousivat kovin hopusti.

Joissakin piireissä on kovasti painostettu, että myös reitti Kilpisjärveltä Haltille olisi merkittävä, ja näin pyrittävä poistamaan erämaata sieltäkin, jossa se on vielä säilynyt. Käsivarren tuntureilla on polkuja. Ne ovat saamelaiset kalamiehet ja porot jo aikoja polkeneet. Niitä seurailen ei vaeltaja polje jäkälämaita. Miksi rakentaa kivipyykkejä, joilta sitten tottumaton kulkija helposti poikkeaakin pois, ja vaara vain lisääntyy. Miksi muutamilla tottuneilla erämiehillä on kova into, että retkeilyalueet merkitään joka suuntaan, pyritään siihen, ettei erämaan vaeltajan tarvitse enää olla perehtynyt muuhun kuin viitalta viitalle kävelemiseen. Eikö erämaahan lähdetä pienessä seikkailumielessä, ei kuitenkaan niin suuresti itseään vaarantaen kuin maanteille.

Vaikka Haltin huipulle näkyykin jo, kun maantie kiemurtelee noin 15 km päässä Norjan Guollasjärven rannoilla, ei se suinkaan estä [illegible] puoleisia reittejä nauttia niistä maisemista mitä jo matkalla Kilpisjärveltä Haitille kokee. Lisäksi Haltille mennessä voi käyttää niin kovin monia reittejä. Ken haluaa heittää virveltä, käyttää joki- ja järvirantamia, ken taas muuten haluaa ihailla karua maisemaa, voi kiipeillä huippujenkin kautta.

Käsivarren tunturit alkanevat lopultakin saada kovasti kaivattuja uusia tunturitupia, Metsähallituksen toimesta niitä lähivuodet tuonevat tullessaan useampiakin. Kesällä tottunut vaeltaja ei tarvitse tupia, mutta talvella ne ovat jos missään, niin Käsivarren maisemissa tarpeellisia silloin kun luonto puhuu.

Olen joskus lukenut eräästä tunturituvan vieraskirjasta hyvin sattuvan ajatuksen "maisemat muuttuu, mutta ihminen on aina sama" niin sen hyvin voi myös lukea vieraskirjojen lehdiltä. Siellä on narinaa jopa siitä, että tuntureilla on jokin paikka lukossa. Moni on kysynyt miksi. Vastasin erääseen sellaiseen kysymykseen. Ensin tulivat varkaat, sitten vasta lukot ja nyt tulevat narisijat.

Onneksi näitä narisijoita on vähän. Suurin osa retkeilijöistä mitä siellä on. Heitä ei vaivaa lukko jonkun tuvan ovella, ei tavarasäilössä. He ovat tulleet maisemaan ja tietävät, että ne lait ja asetukset, jotka on heidänkin toivomuksestaan tehty, ovat lukinneet sen mikä ei ilman lukkoa säily edes siellä missä on joskus ihmismieliin saatettu erämaan kirjoittamaton laki. Tänään ei erämaa ole enää niiltäkään kaukana, jotka eivät v[illegible] ymmärtää sellaista, joka on ke[illegible] ran ollut kaikille selvä sanom[illegible] takin. Erämaassa on myös tupia, jotka ovat rakennettu eri tarkoitusta varten kuin retkeilyyn.

Käsivarren retkeily ei viime vuosina ole kovinkaan paljon ollut nousussa. Suomalaiset eivät ole lisääntyneet, mutta sitä vastoin ulkomaalaiset lahduttavan nopeasti. Niinpä jopa Haltin vieraskirjasta saa siitä selvän kuvan.

Aikoinaan on laitettu vaelluksesta Haltin merkki, joka on arvostettu, koska se on ollut merkkinä jonkinlaisesta retkeilysuorituksesta. Nyt lumikiitäjien ja len-

Ville Rantala täytti puoli vuosisataa

Syyskuun 29 pnä Tunturiladun tytöt laittoivat "juhlafrisöösin" päähän ja pojat oikaisivat kravatin. Tällä tavoin laittautuneina kokoonnuttiin paiskaamaan Ville Rantalan kättä sen johdosta, että tämän suden juoksu sinä päivänä oli ehtinyt 50 vuoden kivimerkin kohdalle. Vaikka susivaliokunnan puheenjohtajalle toivoteltiin vähän joka taholta onnea sinä merkkipäivänä, saanee Tunturilatulehti pelkästään painoteknillisistä syistä toivoa oman annoksensa onnea Villelle vasta nyt. Onneahan susi vaelluksillaan aina tarvitsee.

Lehden toimitus on saanut Ville Rantalalta jo etukäteen kiitoskortinkin onnentoivotusten johdosta. Toimitamme siinä olevat susivaliokunnan puheenjohtajan kiitokset koko joukollemme, joka toivoo kivoja lasketteluja Rantalan Villen vuosisadan toisellakin puoliskolla.

□ BRITA SALORIUTTA on ryhtynyt yrittäjäksi ja avannut oman liikkeen Laivurinrinne 1:ssä.

SAVOTTA-
retkeilyvälineitä
RINKKOJEN
ERIKOISLIIKE
ÖYLKÖNMÄKI
KARKKU

Ron
BACARDI
BACARDI & CO:n
REKISTERÖITY TAVARAMERKKI
MAAILMAN MERKKI

Urheilu- ja ulkoiluasut
asiakkaan toivomusten
mukaan asiantuntemuksella
ja kohtuulliseen hintaan
TERVETULOA!
Kisa-Asu
PAASIVUORENK. 3 HELSINKI 53 ☎ 76 86 47

KUOPIO JA PUIJO KUTSUVAT

Loistavat hiihtomaastot
Hiihtohissit
Valaistut rinteet
Pujottelukoulu
Vilkas kaupunki vierellä
Hyvät liikenne yhteydet
Esim. lento Helsingistä puoli tuntia

Palveluksessanne
KUOPION KAUPUNGIN MATKAILULAUTAKUNTA
Uusi linja-autoasema
Puh. 971/16675

tokoneiden pörrätessä on merkin arvo laskenut ja näin käyden ei sitä voi arvostaa retkeilyllisenä saavutuksena sen enempää kuin kävisi Kilpisjärveltä Hetassa postiautolla ja ostaisi Hetan hihamerkin.

Niin muuttuu maailma, mutta jos jonakin päivänä rakennat kivipyykin tunturille, sinne missä luonto on kauneinta koskemattomana, tulen maahisteni kanssa ja potkin ne maan tasalle.

Haltin terveisin

YRJÖ METSÄLÄ

Mannermaiset muotihousut

Joustavat bodyform slalomhousut joissa joka suuntaan venyvä vyötärönauha

Reima-bodyform mukava muotohousu

reima
reipasta muotia

"LAPIN TAIKAA"

— Mitä pitäisit eräretkiaiheesta Lapissa?

— Hm, ehkä se ei olisi hassumpi. Eihän minulla sellaista ennestään ole, ja sitäpaitsi, nythän Lappi on kovasti muodissa, joten se saattaisi olla menevä aihe.

Tämä keskustelu käytiin autossa matkalla Heinolaan erään raittiusaiheisen lyhytelokuvan tekovaiheessa. — Heikki, kyseisen filmin tuottaja, oli pyytänyt minua miettimään jotakin uutta filmi-ideaa, ja minä puolestani tietenkin heti koetin kepillä jäätä lapinaiheellaani.

Lapista löytyy maisemaa valokuvaajalle. Tässä näkymä Suomujoelta.

Sain tehtäväkseni kehitellä asiaa eteenpäin, etsiä esiintyjät ja miettiä jutun käytännöllisiä ratkaisuja. Heikin hartioille jäi rahoituksen järjestäminen, josta tietenkin riippui koko ajatuksen toteuttaminen. Laatimani synopsiksen pohjalta sain silloisen esimieheni Eskon innostumaan asiasta ja laatimaan käsikirjoituksen. Taka-ajatuksena tässä oli se, että siten saisin häneltä myös puoltolauseen ylimääräiseen lomaan. Olin jo kesälomani pitänyt ja retken ajankohdaksi oli suunniteltu syyskuun alkupuolta, jolloin toivonmukaan ruska olisi parhaimmillaan. Esiintyjiksi sain ystäväni Hannun ja Reijon, joilla onneksi oli loma pitämättä ja jotka kuultuaan mistä oli kysymys, olivat valmiit, kuin lukkari sotaan.

Rahoituskin järjestyi aikanaan ja niinpä eräänä kauniina syyskuun aamuna oli Seutulan kentällä neljä innosta hehkuvaa naamaa nousemassa Rovaniemen koneeseen. Erkki, seurueemme neljäs jäsen, oli liittynyt mukaan vain asianharrastuksesta. Vaikka kyllähän me apuakin tarvitsimme, koska filmauskalustommekin jo painoi toistakymmentä kiloa.

Seuraavien kahdentoista aurinkoisen ja vähemmän aurinkoisen päivän aikana tuo filmi sitten syntyi. (Myöhempinä vuosina vielä viisi lisää). Käsikirjoituksesta jouduimme olosuhteista johtuen poikkeamaan melkoisesti. Tämä onkin eräs tärkeä seikka, joka jokaisen Lappiin lähtijän on hyvä muistaa, jos filmin teko on mielessä. — Ainahan korostetaan, eikä syyttä, käsikirjoituksen tarpeellisuutta, jos aiotaan tosimielessä saada jotakin aikaan. Lappiin ja nimenomaan eräretkille lähdettäessä on kuitenkin syytä muistaa, että liian yksityiskohtainen käsikirjoitus on vain pahasta. Jokainen siellä käynyt on itse todennut, kuinka jo sää vai vaikuttaa ratkaisevasti jopa reitin noudattamiseen, puhumattakaan muusta. Jos nyt käsikirjoituksemme edellyttää esim. ehdottomasti jossakin määrätyssä paikassa tapahtuvaa kuvasarjaa, ja jos se vielä liittyy tunnelmallisesti säähän ja vuorokauden aikaan, ollaan jo mitä suuremmassa määrin erittäin hyvästä onnesta riippuvaisia. Jos nyt tuuri on ollut huono, on jäljellä vain paha mieli toteutumatta jääneen kohdan osalta, ja näitä kohtia saattaa olla useita. — Tässä vaiheessa moni jo päättää jättää kameran kotiin seuraavalla kerralla. Tähän ei ole kuitenkaan syytä. Käsikirjoitus voidaan laatia niin väljästi ja pääkohdittain jaksoittamalla, että yksityiskohtien miettiminen ja toteuttaminen jää paikan päällä tehtäväksi ja olosuhteista riippuvaksi. Näin voidaan toteuttaa kaikki, mikä yleensä on kussakin tapauksessa mahdollista ja mieliala on jälkeenpäin sen mukainen.

Meidän filmimme kuvattiin 16 mm kalustolla, ja siitä johtui tuo valtava ylimääräinen paino. Jo raakafilmin osuus oli siinä neljän kilon vaiheilla. Kamera lisävarusteineen painoi yli neljä kiloa ja kohtalaisen tukeva jalusta vielä lisäsi taakkaa omalta osaltaan. Suurin osa retkeilijöistä käyttää nykyisin 8 mm kalustoa, jonka paino onkin aivan eri luokkaa. Sellaisen kantaa mies taikka nainen melkein huomaamatta ja usein vielä ns. kinofilmikameran lisäksi. Monethan haluavat ikuistaa retkimuistojaan ei vain kaitafilmille, vaan myös valokuvina, mikä tapa aikaisempina vuosina olikin yleisintä.

Jalustaa ei monikaan kairankiertäjä halua ottaa ristikseen, mutta siitä onkin seurauksena varsinkin pitemmillä polttoväleillä kuvattaessa tärinää, joka on erittäin kiusallista filmiä katseltaessa. Valokuvissa sama seikka esiintyy epätarkkuutena. Tähän pulmaan löytyy kevyt ja kätevä ratkaisu. Valokuvausliikkeet myyvät ns. sauvajalustoja, jotka ovat merkistä riippuen koossa ollessaan noin puolen metrin pituisia ja ulottuvat pitkäsi vedettyinä maasta silmänkorkeuteen saakka. Painoa on muutama sata grammaa. Sauva tukee kameraa pystysuunnassa ja kuvaaja sivusuunnassa. Tämä jo riittääkin saamaan tärähtämättömiä kuvia. Talvisaikaan voi sauvan työntää hankeen pystyyn, jos lumi on vähänkin kovempaa, tai käyttää suksisauvoja kahtena jalkana ja sauvajalustaa kolmantena. Käsi tukee ja yhdistää kaikki kolme yläpäästä ja toinen käsi suorittaa laukaisun.

Paljon näkee myös filmejä ja diapositiiveja, joissa valotus on epäonnistunut. Varsinkin talviotoksissa löytyy "kuutamokuvia", tai aivan vaaleita ylivalotettuja laukaisuja. Tällaiset virheet saattavat johtua monista seikoista. Jos esim. kuvataan "silmällä" ilman valotusmittaria, on em. seuraukset melkein väistämättömät. Myös valotusmittari saattaa antaa vääriä lukemia, tai mittaustapa ei ole oikea. Valotusmittarihan on mekaaninen laite, joka yhdessä käytännöllisen ajattelun kanssa antaa oikean tuloksen. Kuitenkin talviolosuhteet ovat vaikeat tottuneemmallekin, varsinkin Lapissa. Häikäisevä valkoisuus tunturissa lyö mittarin tappiin, ja kuutamotunnelma kuvassa on varma. Tähänkin löytyy apu valokuvausliikkeestä. Kodak Oy valmistaa ns. "Neutral test card" harmaakorttia, josta mitattu arvo on oikea. Tämä "kortti" on n. 18 x 24 cm kokoinen kartonkilevy, jonka toinen puoli on valkoinen ja toinen keskiharmaa. Sen voi halkaista kahtia, liimata esim. kankaasta "sarana" keskelle, jolloin sen voi pinemmän kokonsa vuoksi laittaa vaikka anorakin taskuun. On kuitenkin syytä käyttää harmaitten pintojen välissä silkkipaperia tai pehmeää kangasta, jottei arka mattapinta vioittuisi. Mittaus tapahtuu siten, että harmaa pinta on pystyasennossa ja kortti puolittaa auringon ja kameran välisen kulman. Mittarin täytyy olla mahdollisimman lähellä korttia, jottei reunojen ohi tuleva hangen heijastus pääse vaikuttamaan mittaustulokseen. Lisäksi tietenkin täytyy varoa mittarin varjoa harmaalla pinnalla, koska se voi myös antaa harhalukeman. Jos katsoo tällaisen kortin mukanaolon hankalaksi, voi saada sormituntuman oikeaan lukemaan mittaamalla suoraan ylös siniselle, mutta vain siniselle taivaalle. Katsoisin kuitenkin kortin aiheuttaman hankaluuden mitättömäksi sen rinnalla, että jälkeenpäin voi katsella ystävien seurassa virheettömiä otoksia, olkoonpa sitten kysymys filmistä tai diapositiiveista.

Automaatio nykyisissä kameroissa on kaksiteräinen miekka. Se helpottaa kuvaajan työtä, mutta toisaalta se myös saattaa vaikeammissa olosuhteissa seota omaan näppäryyteensä ja aiheuttaa omistajalleen harmaita hiuksia. Kaikki se em. mikä koskee irrallista valotusmittaria, koskee myös kameraa, jossa on valotusautomatiikka nimenomaan juuri sitä, koska sellaisen omistaja saattaa vielä helpommin heittäytyä kameransa harhaanjohdettavaksi.

Tietenkin itse valotusmittaria on retken aikana varjeltava kuin silmäterää. Sehän ei siedä tärähdyksiä eikä kosteutta, ei myöskään pidä unohtaa sitä kivelle auringon paisteeseen, ainakaan pitkäksi aikaa. Kaikista näistä seikoista saattaa aiheutua hyvinkin pientä virhenäyttämää, jota ei osaa epäillä paikan päällä, mutta joka sitten paljastuu ensimmäisessä katselutilaisuudessa kotona ja muistelusten aiheuttama hyvä mieli on tipotiessään. Ensimmäinen toimenpide onkin mittarin kunnon tarkistuttaminen

(Jatkuu siv. 7)

Uudet ikä-sudet

Erkki Paavola, Karhula

sos.tarkastaja, synt. 16. 3. 1919

tunturisusi n:o 100, johtajasusi n:o 28

Urheiluharrastuksista läheisin suunnistus, jossa mielenkiintoisimmat kilpailut monien Jukolan Viestien yöosuudet sekä parhaat saavutukset viimeinen Aunuksen kannaksen mestaruus vuodelta 1943 ja edustus Res.ups. Pohjoismaisessa maaottelussa v. 1957.

Mutta mieli teki 1:20 000 kartalta laajemmille selkosille ja se järjestyi "Jonnen" johdolla v. 1951. Matkalla tutustuttiin kaikkiin Länsi-Lapin tuntureihin ja lopuksi vaellettiin Hetasta Ylläkselle. Tämä oli alku Karhulan Ladun tunturiretkeilyyn, sillä sen jälkeen on joka vuosi järjestetty tunturihiihtokursseja ja eräretkiä. Kiitos Jonne.

Tunturikäyntejä kertynyt kaikkiaan 22, joista 16 talvella ja 6 kesällä. Yhteinen hiihtokurssi- ja eräretkijohdettavien lukumäärä 942. Karhulan Ladun 500 jäsenestä 55 tunturisutta, joista kuitenkin 12 "kandidaattia" vasta vihittävänä.

Toinen läheinen asia on kuntourheilun järjestelmällinen tutkiminen sekä normaalioloissa että tuntureilla ja sinne valmistauduttaessa. Näistä lukuisia kirjoituksia, luentoja ja esitelmiä. Perusteena omakohtaisessa kuntoharjoituksessa 20 vuoden 1000 km-kerhoon kuuluminen.
Suomen Ladun hallituksessa vuodesta 1952—. Suomen Ladun kultainen ansioplaketti v. 1963. Suomen Urheilun Hopeinen Ansioristi v. 1968.

Paavo Ilmari Rannikko, Turku

mittausteknikko, synt. 1920

Hyväksytty ja vihitty tunturisudeksi N:o 146 v. 1957.
Hyväksytty ja vihitty johtajasudeksi N:o 5 v. 1960.
Tunturilatu r.y:n jäsen v:sta 1957 lähtien.
Susikyrön rak.toimikunnan jäsen 1964—.

Yrittänyt aikansa ja voimiensa mukaan ylläpitää ja edelleen kuljettaa tunturihenkeä Turun Susipartion puitteissa. Turun Latu r.y:n perustajajäsen v. 1956, phj:na 1956—58. Suomen Ladun hopeinen ansioplaketti N:o 64 v. 1966. Tehnyt aloitteen ja toiminut rakennusretken johtajana Postijoen turvekammia tehtäessä (v. 1962). Kurtojoen turvekammin rakennusryhmän johtajana 1958. Turussa v. 1963 pidettyjen 16. Tunturisusivihkiäisten järjestelytoimikunnan johtoryhmässä (ja alkuperäinen syyllinen).

Ensimmäinen kontakti jänkään hankittu kesällä 1939 menemällä kumitossut jalassa hillaan. Lapinkäyntejä sittemmin yhteensä 32, nämä jakautuvat vv. 1953—68 ajalla. Tunturikäyntejä 1. ranskalaisia visiittejä 16, tunturihiihtokursseja tai talvilomaviikkoja, joilla toiminut vastuunalaisena johtajana tai ohjaajana 5, mm. Ylläksellä, Ounaksella, Tenolla (Rastigaissa) ja Kilpisjärvellä, eri pituisia eräretkiä 14, näistä täysimittaisia 8, joilla ao. toiminut johtajana, yksityisiä tiedusteluluontoisia 4 ja ryhmätyönä tehtyjä 2. Edellämainituilla retkillä käynyt n. 50—60 eri tunturinlakea t. huippua, näistä 7 yli 1000 m korkuisia. Retkiä myös naapurimaissa.

JOHTAJAS

N:o

42 Paavo Finnilä, Vaasa, tunturisusi 579. Tunturikäyntejä v. 1951 alkaen kaksi, kolme kertaa vuodessa, huippuja 30, joista 5 yli 1.000 m, eräretkiä 8 ja vetäjänä 325 km:n hiihtoretkellä, kuntosuorituksia 12 vuotena. Ylläsmajan majaneuvoston puh.johtaja v. 1956—65 ja sihteeri v. 1965 — edelleen. Partiojohtaja. Retkiselostuksia sanomalehti Vaasassa nimimerkillä "Paavali".

43 Eero Kujala, Kouvola, tunturisusi 518. Tunturikäyntejä 25, huippuja 50, joista 10 yli 1.000 m, eräretkiä toista kymmentä ja jokaisella ollut johtajana, kuntosuorituksena 315 km hiihtovaellus. Harrastusnäytteenä "Vertailuja Lapin ja Etelä-Suomen vesien laadusta". Kolme tutkimussarjaa, joissa vertaillaan Inarinjärveä — Saimaaseen ja Paatsjokea ja Luttoa — Vuokseen.

44 Kauno Laine, Helsinki, tunturisusi 521. Tunturikäyntejä 10, eräretkiä 8. Ollut johtajana 5:llä eräretkellä, huippuja 34, joista 7 yli 1.000 m, kuntosuorituksia 5 vuotena. Harrastusnäytteenä Lapista kuusi 16 mm värielokuvaa, joista eräretkiaiheisia neljä. Eräs esitetty myös Amerikassakin. Näyttelykelpoisia väridiapositiiveja 1.090 kpl. Kirjoitus "Valokuvauksesta Lapissa" Tunturilatulehdessä.

45 Lauri Majander, Helsinki, tunturisusi 163. Tunturikäyntejä 24, huippuja 47, eräretkiä 12. SL:n eräs kärkivetäjä eräretkillä ja tunturikursseilla. Latuneuvojakerhon jäsen. Harrastusnäytteenä "opus" Rakotulen teko.

Uudet tuntur

N:o

672 Osmo Ahtokari Helsinki
K 6, H 15, E 5, Rj 2

673 Pauli Alho Lahti
K 6, H 10, E 6, Rj 4

674 Matti Aro Lahti
K 11, H 19, E 8, Rj 4

675 Erik Borgar Vaasa
K 9, H 28, E 3,
Ks yli 300 km/v

676 Leena Halttunen Seinäjoki
K 8, H 18, E 3, Rj 8

677 Olavi Harala Tampere
K 5, H 15, E 3, Rj 1,
Ks 10 v

678 Toivo Hartikainen Helsinki
K 6, H 17, E 1

679 Aune Heinonen Helsinki
K 5, H 19, E 4, Ks 5 v

680 Martti Heikura Varkaus
K 5, H 17, E 2, Rj 2,
Ks 5 v

681 Anna-Liisa Hietala Jyväskylä
K 5, H 21, E 3, Ks 3 v

682 Terttu Hoklanen Jyväskylä
K 7, H 40, E 3, Rj 1,
Kv 4 v

683 Alpo Hotakainen Kokkola
K 5, H 12, E 3, Rj 1,
Ks 3 v

684 Pekka Huttunen Pieksämäki
K 6, H 22, E 5, Rj 3

685 Anni Jokela Helsinki
K 6, H 26, E 5, Rj 2

686 Erkki Jokinen Tampere
K 5, H 15, E 1

687 Helmer Jussila Pori
K 7, H 10, E 6, Rj 1,
Ks 20 v

688 Eila Kattelus Vaasa
K 11, H 15, E 2

689 Jorma Kattelus Karhula
K 5, H 13, E 1, Ks 3 v

690 Esko Kivikoski Helsinki
K 7, H 34, E 4, Rj 4

691 Taimi Kivikoski Helsinki
K 7, H 31, E 4

692 Helmi Komulainen Helsinki
K 25, H 30, E 5, Ks 20 v

693 Hilkka Kontula Karhula
K 5, H 15, E 2, Ks 3

694 Seppo Koponen Kuopio
K 5, H 18, E 4, Rj 3

695 Rauha Korpela Seinäjoki
K 9, H 23, E 4, Rj 1

696 Liisa Kuitunen Karhula
K 5, H 13, E 1, Ks 3 v

697 Risto Kultala Kokkola
K 5, H 15, E 4, Rj 1, Ks 3

698 Veikko Kälviäinen Kotka
K 6, H 14, E 2, Rj 1,
Ks 5 v

699 Nestor Laakso Piikkiö
K 12, H 22, E 2, Rj 2,
Ks 28 v

700 Pekka Laaksonen Pori
K 5, H 15, E 5, Rj 2

701 Oiva Laatikainen Jyväskylä
K 5, H 23, E 2, Ks 5 v

702 Kai Lang Karhula
K 5, H 15, E 1, Ks 3 v

703 Veikko Laine Hyvinkää
K 6, H 10, E 2

704 Ritva Lehtinen Helsinki
K 7, H 17, E 4, Rj 1

705 Ritva Levander Turku
K 5, H 15, E 1, Rj 1, Ks 3

706 Rauha Lounila Oulu
K 15, H 20, E 3, Ks 5 v

707 Veikko Lounila Oulu
K 16, H 30, E 6, Rj 4,
Ks 20 v

708 Pentti Luostarinen Suinula
K 7, H 21, E 8, Rj, 4,
Ks 5 v, yli 300 km:n vaellus

709 Iiris Mattila Karhula
K 5, H 15, E 1, Ks 10 v

710 Aarne Miettinen Kyminlinna
K 5, H 15, E 1, Ks 4

711 Reijo Mäkinen Tampere
K 8, H 15, E 2

712 Tauno Nieminen Myllykoski
K 6, H 20, E 6, Rj 6,
Ks 20 v

HEITÄ ON 80 * TYTT
HELSINGISTÄ 15 *

TUTKIELMA TU

☐ SUKUPUOLI: Mies tai nainen, siis ihminen. Nimitys on vakiintunut käyttöön sukupuolettomana. Ei puhuta susittarista, puhutaan vain susista. Poikkeuksia tietysti on. Nimitys "naarassusi" ei mielestäni ole arvolle sopiva. En liioin ole kuullut sitä käytettävän kuin aivan asiaatuntematomalla taholla.

☐ ULKONAISET TUNTOMERKIT: Pitkät housut ja anorakki, jonka rintapielessä susimerkki. Ryhti arvokas. Askel kepeä. Tervettä itsetuntoa. Pitkä tai lyhyt, lihava tai laiha. Vaatimuksiin ei kuulu määrättyjä pituus- tai painorajoituksia. Valinta on siis puolueettomampaa kuin esimerkiksi poliisiopistossa.

☐ LUONNE: Pahan asteen Lapinhullu. Keskustelu aidon tunturisuden kanssa kiertää aina samaa Lapinkehää. Neuroottisuus on tyypillinen piirre. Henkilökohtaisista ominaisuuksista riippuu kuinka pitkälle se on kehittynyt. Valtaosa on mielenterveydeltään siksi tasapainoista joukkoa, että pystyy viettämään suurimman osan vuodesta Helsingissä tai muissa asutuskeskuksissa. Kevättalvella ja useilla myös ruska-aikana esiintyvä voimakas taipumus harha-aistimuksiin tuntureista, lumimyrskyistä, revontulista ja vastaavista on yleensä ohimenevä ilmiö. Se paranee kun on käyty Lapissa. Tunturisusi on tavallisesti seurallinen. Lapinhulluuden vaikeimpaan muotoon kuuluu selvänä piirteenä eristyneisyys. Senkin edustajia on, mutta harvoin susissa. Tälle tyypille on luonteenomaista esimerkiksi kämpillä hiljainen nurkissa nökötteley ja piipunpolttelu. Jos saman

UDET 1968

46 Kalle Mustonen, Kuopio, tunturisusi 314. Lapin lumoissa vuodesta 1932 lähtien, joten tunturikäyntejä on useita kymmeniä, huippuja yli 50 Suomen ja Norjan Lapissa. Kuntosuorituksia tallustellut 5 vuotena ja kokeena 400 km vaellus. Harrastusnäytteenä "Käyttäjän kokeita" eräretkivarusteista. Opettajana SPR:n talvileirillä Ivalossa. SL:n hallituksen jäsen, ja SU:n hopeisen ansioristin omistaja.

47 Ulla Neronen, Helsinki, tunturisusi 469 ja viides tyttö tunturisusi. Tunturikäyntejä 14, eräretkiä 6, joilla 2:lla "pomona", huippuja 38, joista 5 yli 1.000 m Suomessa ja Norjassa, kuntosuorituksia 5 vuotena. Harrastusnäytteenä tutkielma "Mitä hiihtokurssille lähtevän tulisi tietää".

48 Raimo Niklander "Rami" Helsinki, tunturisusi 229, Tunturikäyntejä 22, kuntosuorituksia 7 vuotena, eräretkiä 10, joilla kaikilla johtajana. SL:n eräs kärkivetäjä hiihtokursseilla ja eräretkillä, I:n "susivaelluksen" vetäjä, Latuneuvojakerhon johtokunnan jäsen ja puh.johtaja 1966. Taitava pujottelumies. Harrastusnäytteenä tutkielma "Eräretkiporukan koosta". Tunturihengen omaava johtajasusi.

49 Aaro Rytilä, Helsinki, tunturisusi 655. Tunturikäyntejä 13, eräretkiä 8, retken johtajana 3 kertaa, huippuja 55, joista 6 yli 1.000 m. Kuntosuorituksia 7 vuotena ja kuntonäytteenä 457 km:n hiihtovaellus — 68. Harrastusnäytteenä tutkielma "Ahkio vai rinkka" talvella Lapin selkosilla.

pisudet 1968

713 Tauno Nuotio Rauma
K 5, H 25, E 2, Rj 1, Ks 11 v

714 Pertti Nurminen Karhula
K 7, H 30, E 4, Rj 3, Ks 3 v

715 Olavi Oja Lahti
K 5, H 16, E 1, Ks 11 v

716 Boris Orlo Helsinki
K 6, H 14, E 4, Rj 3

717 Anja Pere-Kinnunen Tapiola
K 6, H 22, E 2, Ks 3 v

718 Erkki Petänen Kerava
K 12, H 18, E 2

719 Tauno Piiroinen Rekola
K 5, H 10, E 5, Rj 5, Ks 6 v

720 Hilkka Puro Helsinki
K 7, H 28, E 7 Ks 5 v

721 Antti Päivinen Karhula
K 5, H 14, E 1

722 Pentti Pälve Kotka
K 6, H 30, E 5, Rj 3, Ks 7 v

723 Riitta Raitapuro Askola
K 12, H 20, E 12, Rj 11, Ks 5 v

724 Aaro Rajamäki Helsinki
K 5, H 20, E 2

725 Taisto Rautia Kolvistonkylä
K 8, H 16, E 4, Rj 1, Ks 7 v

726 Marja-Liisa Riihelä Kotka
K 6, H 14, E 5, Ks 4 v

727 Veikko Riihelä Kotka
K 6, H 14, E 5, Rj 5, Ks 4 v

728 Maire Rissanen Kuopio
K 12, H 33, E 9

729 Ritva Saarela Helsinki
K 10, H 20, E 4, Ks 10

730 Raimo Salminen Joensuu
K 5, H 16, E 1, Ks 10 v

731 Jaakko Salonoja Laaksolahti
K 7, H 16, E 3, Rj 2, 300 km:n vaellus

732 Mikko Savonen Helsinki
K 11, H 18, E 3, Ks 3 v

733 Antti Seikku Rauma
K 6, H 34, E 2, Rj 1, Ks 3 v

734 Tuulikki Sepänmaa Tampere
K 10, H 42, E 4, Rj 1

735 Ritva Sundell Jyväskylä
K 5, H 22, E 3, Ks 15 v

736 Keijo Suominen Pori
K 12, H 50, E 7, Rj 1

737 Antti Syrjälä Jyväskylä
K 7, H 16, E 7, Rj 7, Ks 10 v

738 Arvo Tavi Jyväskylä
K 7, H 24, E 4, Rj 2, Ks 6 v

739 Risto Tervahauta Turku
K 12, H 45, E 10, Rj 3

740 Salme Tokola Vaasa
K 15, H 43, E 15, Rj 10, 315 km:n vaellus

741 Viljo Turunen Kokkola
K 7, H 32, E 2, Rj 1

742 Viivi Uusitalo Kokkola
K 13, H 16, E 1

743 Anna-Liisa Valli Vaasa
K 10, H 20, E 1

744 Martti Valli Vaasa
K 20, H 15, E 20, Rj 6, Ylläksen 5:den tunturin reitti 17 kertaa

745 Raimo Walli Helsinki
K 11, H 21, E 3, Rj 3, Ks 5 v

746 Mauri Valtonen Karhula
K 5, H 12, E 1, Rj 1, Ks 5 v

747 Maunu Wiksten Pori
K 9, H 40, E 7, Rj 6, Ks 4 v

748 Kalevi Viljanen Rauma
K 5, H 25, joista korkein 2469, E 2

749 Seppo Viljanen Vammala
K 7, H 20, E 6, Rj 3

750 Urho Vuorio Tampere
K 14, H 20, E 14, Rj 8

751 Rimo Ylätalo Myllykoski
K 6, H 20, E 4, Rj 3

ÖJÄ 26 * POIKIA 54
MUUALTA PÄIN 65

NTURISUDESTA

katon alle on eksynyt molempien lajien edustajia erottuu tunturisusi jo esittelyssä suuremman aktiivisuutensa ja vaellustaitonsa ansiosta. Luonteenomaista nimittäin on, että susi ei kätke kynttiläänsä vakan alle.

☐ TAUSTA: Metsäinen. Ikävä kyllä ei tunturisusien laajassa joukossa ole suoritettu tutkimusta, jossa heidän taustaansa olisi valotettu. Ehdotankin, että seuraavien susivihkiäisten yhteydessä kerättäisiin kolehti sanottuun tarkoitukseen. Katson nimittäin, että yhteiskunnan kehityksen kannalta olisi välttämätöntä saada selville minkälaisista ympäristöistä (havu- tai sekametsistä) he ovat lähtöisin.

☐ NYKYHETKI: Tunturisusi voi olla naimisissa tai naimaton, perheellinen tai perheetön. Sivuseikka on, millä työllä leipänsä ansaitsee, pääasia, että pääsee Lappiin kaksi kolme kertaa vuodessa. Toivoa sopii, että jokainen löytää ymmärtäväisen työnantajan. Sellaisen, joka ei heti hermostu, vaikka sattuisikin ensimmäisen lomanjälkeisen työpäivän aamuna soittamaan Utsjoelta ja ilmoittaaman, että myöhästyy vähän. Tässä ja nyt kuuluu asiaan myös taistella Lapin korpien rauhan ja hiljaisuuden puolesta.

☐ TULEVAISUUS: On hämärän peitossa, kun tutkimuksista ei saa pohjaa ennusteille. Lukumäärä tulee ilmeisesti lisääntymään, kun suuret ikäluokat ovat astuneet näyttämölle. Toivottavaa olisi, ettei taso laskisi. Sitähän vanhat aina toivovat kun katselevat nuorten mahtipontista esiintymistä.

LEENA HEINONEN

Lapin Jokoksen retkipisteet

LJ

☐ LAPIN JOKOS r.y:n johtokunta myöntää yhdistyksen jäsenille Lappiin tehdyistä eräretkistä retkipisteitä. Jokaisesta erämaassa vietetystä vuorokaudesta annetaan yksi piste. Retkipiste merkitsee siis autiokämpässä, teltassa tai laavulla vietettyä yötä. Retkipisteiden perusteella jäsen saa oikeuden kantaa anorakissaan erityistä harrastusmerkkiä. Tämä koostuu erivärisistä renkaista, joita kiinnitetään jäsenmerkin ympärille. Kun retkipisteitä on kertynyt 25, saa jäsen ensimmäisen harrastusmerkkinsä, punaisen renkaan. Seuraava merkki on sininen rengas, johon vaaditaan 50 retkipistettä. Sen jälkeen tulee keltainen rengas, vaatimuksena 100 pistettä. Korkein aste on vihreä rengas. Sen omistaja on viettänyt vähintäin 200 vuorokautta Lapin erämaissa.

Lokakuun 15 päivään 1968 mennessä saavutetut harrastusmerkit esitetään seuraavassa luettelossa. Lisäksi ovat lukuisat muutkin Lapin Jokoksen jäsenet saaneet retkipisteitä, joiden määrä ei kuitenkaan vielä ole riittänyt punaisen renkaan vaatimukseen.

☐ VIHREÄ RENGAS:

Väänänen, Ilkka	231 pistettä	Korpivaara, Toimi	228 pistettä

☐ KELTAINEN RENGAS:

Paananen, Tuovi	137 pistettä	Valve, Mirja	115 pistettä
Kiiskilä, Annikki	126 "	Kauraniemi, Tapani	112 "
Kiiskilä, Olli	126 "	Väänänen, Pertti	110 "
Wiksten, Erkki	126 "	Seppälä, Kyllikki	102 "
Seppälä, Esko	119 "		

☐ SININEN RENGAS:

Lehtinen, Terttu	96 pistettä	Paukkunen, Sirkku	60 pistettä
Koskela, Niilo	95 "	Poijärvi, Heikki	60 "
Vainio, Aune	93 "	Poijärvi, L. Arvi P.	59 "
Impola, Annikki	69 "	Poijärvi, Ylermi	59 "
Karjalainen, Ritva	69 "	Aaltonen, Eino	58 "
Erkko, Dora	68 "	Koskela, Sirkka-Liisa	57 "
Laakso, Sirkka	68 "	Harjanne, Toivo	55 "
Erkko, Pentti	67 "	Savelainen, Aino	51 "
Kuoppala, Anna-Liisa	66 "	Elo, Tapani	50 "

☐ PUNAINEN RENGAS:

Sumeri, Sirkka	47 pistettä	Sarkko, Olavi	34 pistettä
Poijärvi, Annikki	42 "	Väänänen, Heikki	34 "
Väänänen, Merja	42 "	Väänänen, Tytti	34 "
Ulmanen, Antti	39 "	Nykänen, Liisa	30 "
Partanen, Veli-Pekka	38 "	Telaranta, K. A.	30 "
Kalervo, Helmi	37 "	Gottleben, Ole	29 "
Louekari, Alje	36 "	Laitinen, Onni-Sakari	29 "
Vesikko, Niilo	36 "	Eloranta, Eila	28 "
Karvonen, Martta	35 "	Leisten, Leanna	27 "
Pitkänen, Paavo	35 "	Karppinen, Katariina	26 "
Talvisilta, Toini	35 "	Kauraniemi, Jari	26 "
Saarilahti, Auli	34 "	Lähtevänoja, Ulla	26 "
		Paananen, Kirsti-Maija	25 "

☐ TUNTURILADUN LUKIJA! Liity Lapin Jokokseen ja ryhdy keräämään retkipisteitä iloksesi ja terveydeksesi. Ilmoittautumisesi voit lähtettää sihteerille osoitteella: Tuovi Paananen, Kadetintie 5 A 6, Helsinki 33.

Tunturilatu r.y.

Viitekirjeessä Tunturilatu r.y. on ilmoittanut rakentaneensa viime heinäkuussa riippusillan Ivalojoen Kultalaan paikalle, johon se oli saanut metsähallituksen luvan sillan rakentamiseen ja johon rakennushankkeeseen myös metsähallitus oli osallistunut luovuttamalla rakennusmateriaalia ja kuljettamalla tarvikkeita paikalle. Tunturilatu r.y. on edelleen ilmoittanut luovuttaneensa sillan 29. 7. 1968 metsähallitukselle.

Lapissa on parhaillaan käynnissä erittäin vireä yleisen ulkoiluja retkeilytoiminnan kehittäminen. Metsähallituksella on viime aikoina ollut tilaisuus rakentaa mm. eräitä retkeilyn kannalta merkittäviä autiotupia. Sama kehitys jatkuu edelleen vieläpä entisestään tehostuneena. Autiotupien rakentamisen lisäksi on kuitenkin tärkeätä saada myös niiden väliset ulkoilureitit kuntoon. Tätä tarvetta palvelee nyt valmistunut Kultalan silta.

Metsähallitus toteaa tyydytyksellä, että Tunturilatu r.y. on omatoimisesti ja aktiivisesti mukana tässä yleistä etua palvelevassa toiminnassa monella eri tavalla, josta yhtenä osoituksena on edellä mainitun sillan aikaansaaminen. Kiittäen Tunturilatu r.y:tä ja sillan rakentajia metsähallitus kunnioittavasti ilmoittaa ottavansa sillan vastaan ja huolehtivansa sen kunnossapidosta niiden mahdollisuuksien puitteissa, joita sillä on siihen.

Antero Piha
Pääjohtaja

Hallinto-osaston toimistometsänhoitaja
V. O. Martikainen

Ladulle Polulle Lenkille...

- Anorakkeja ja paksuja sukkia
- Laavuja ja louevaatteita, telttoja
- Teltta- ja reppukankaita esim. Myrskykangas, erittäin luja lev. 140 cm 12:—
- Rinkkoja, reppuja ja leipälaukkuja. Lämpöhuopia

käy — kirjoita — soita

OY PARTIOTYTTÖJEN KAUPPA

Vuorik. 6 Hki 10 puh. 63 32 85

DIPOLIN
saaristoviikot
Kansallisia kotimaan herkkuja ja ulkomaisia erikoisuuksia.
DIPOLI OTANIEMI

Muut lehdet

Lapin Kansa perjantaina elokuun 30 pnä

EKSYNEET ERÄMAASSA

Tänäkään kesänä ei ole vältytty eksymisistä Lapin erämaihin. Retkeilijöiden määrän lisääntyessä mukaan tulee yhä enemmän myös sellaisia, jotka ovat tottumattomia metsissä ja tuntureilla liikkumiseen ja eksyminen saattaa heitä kohdata verrattain helposti. Kokeneenkaan kohdalla ei suunnasta poikkeaminen ole kuitenkaan epätavallista. Erämaissa kuljettaessa on aina syytä olla varovainen ja parasta on ilmoittaa suunniteltu reitti ja retken kestoaika mahdollisimman tarkoin niin, että viivytyksen sattuessa tiedetään etsinnät aloittaa heti.

Eksymisen mahdollisuuteen varautumista tuskin koskaan korostetaan liikaa. Sen lisäksi, että varusteet ovat kunnolliset ja evästä on riittävästi mukana, lienee eräretkeilyn ensimmäisiä ehtoja se, että maastoon ei lähdetä yksin.

Jos eksyminen kulkijan kohtaa, tulee hänen ennen kaikkea säilyttää malttinsa. Viimeisimpien etsintöjen kokemuksina on mm. rajavartioston taholta korostettu sitä, että eksyneen tulisi kaikin keinoin koettaa herättää huomiota. Varmin tapa, jos tulitikut ovat mukana, kuten aina pitäisi olla, on nousta mahdollisimman korkeaan ja avonaiseen maastokohtaan sekä sytyttää siellä näkyvä tuli. Nykyisin etsijäin käytössä yleensä aina on lentokoneita ja helikoptereita. Niistä on hyvä tähystää, mutta metsän siimeksessä olevaa eksynyttä ei niistäkään voi huomata. Sen sijaan tuli havaitaan lentokoneesta helposti.

Viimeksi järjestetyt suuretsinnät ovat olleet ilahduttavan tuloksellisia. Eksyneet on löydetty, kiitos riittävien etsintäjoukkojen ja hyvien välineiden. Pelastustoimintaan on viime vuosina nimenomaan Lapissa kiinnitetty runsaasti huomiota eikä turhaan. Tulokset alkavat näkyä. Vaikeissa olosuhteissa tapahtuneet etsinnät ovat onnistuneet. Siitä on syytä esittää etsintöihin osallistuneille kiitos. Saavutetut kokemukset antanevat kaikille riittävästi aihetta jatkaa ponnisteluja pelastustoiminnan kehittämiseksi.

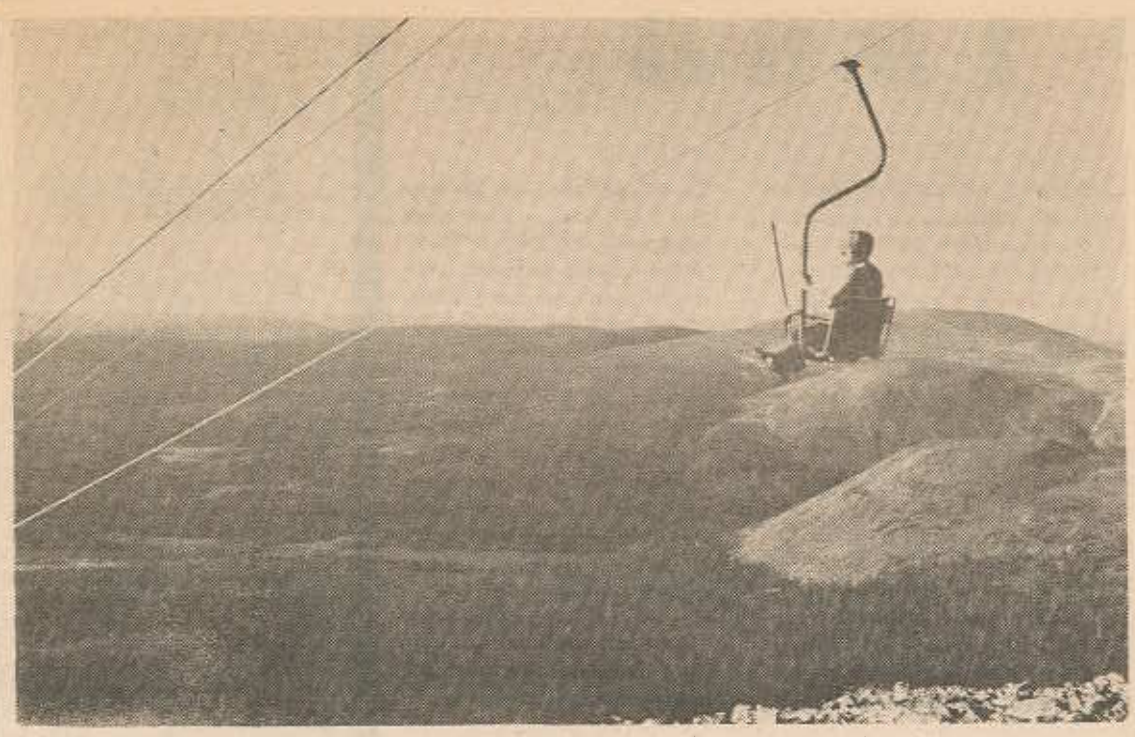
Runo

Kuollut kesä
pyörteinä asfaltilla
huurre sinessä
martaat havahtuvat
Keltainen verho
jäälehtien kilahdus
ruoho luopuu
puut pakenevat.
julkaisuoikeus pidätetään
TEKIJÄ

☐ LEHTEMME YSTÄVILLE JA AVUSTAJILLE seuraava tiedotus: Lehtemme tästä numerosta on jäänyt yli paljon kivaa aineistoa, ehkä välttämätöntäkin asiaa. Pyydämme anteeksi, että raamit ovat tulleet vastaan ja kerromme hampaankolossa olevan suunnitelma, että "jemmaan" pannut jutut julkaistaan seuraavassa numerossa, joka tulee toivottavasti ihan pian taas.

TOIMITUS

☐ VIHAINEN HIRVI hätyytti äskettäin poromies Johannes Wilmanin kaatuneen puun alle. Wilman meni tarkastamaan Oraniemen paliskunnan erotusaitaa, onko siinä reikiä, kun poromiehet olivat tuoneet poroja aitaan. Aidan sisällä siuloissa oli hirvi, joka nousi takajaloilleen ja yritti etukoparoillaan hakata Wilmannia. Tällöin Wilman peräantyi ja pääsi puun taakse turvaan. Kun hän vielä piiloutui kaatuneen puun alle, jätti kiukkuinen hirvi hänet ja loikasi aidan yli metsään.

Pallastunturille rakennetaan ankkurimallinen hiihtohissi, joka valmistuu jo ensi hiihtokautta varten. Se on Doppelmayer-hissi, jonka itävaltalaisyhtiö rakentaa. Hiihtohissi tulee Laukukeron rinteeseen, joka laskee Vatikuruun. Hissin tarkka paikka on vanhan hotellin raunioilta jonkin matkaa pohjoisen suuntaan. Hissin pituudeksi tulee hieman yli 1.000 metriä. Korkeusero rinteessä on 230 metriä. Kuvassa Ylläksen hiihtohissi.

Karoliinien 250-vuotisjuhla laturetki

Alun perin suomalaisten aloite Karoliini-hiihto on nyt kehittynyt kansainväliseksi, sillä aloite on nyt saanut taakseen kolmen maan puolustuslaitokset. Suomesta tulee olemaan mukana yhdeksän hiihtäjää, heistä viisi paikkaa on varattu armeijan aktiiviupseereille, ruotsalaisten järjestäjien taholta. Kiinnostus retkeä kohtaan on ollut valtava, allekirjoittajan listalla on toista sataa mukaan pyrkijää. Mutta koska kysymyksessä on Kenraali Armfeltin traagillisen sotaretken 250 vuotismuistoksi, jonka järjestäjänä on Kuninkaallinen Jämtlannin tunturijääkärirykmentti, niin ei ole hyvän tavan mukaista paisuttaa osanottoryhmää "kuokkavierailla", tarkoittaen yli järjestäjien taholta lähetettyä kutsua.

Miksi sitten Armeijan edustajia ja kolmesta maasta.

Näin voidaan kysyä, ja on minulta jo paljon kysyttykin. Palatkaamme todellisuuteen. On kulunut 250 v. siitä, kun kenraali Calr Gustaf Armfelt, suomalainen ja karoliini,kenraali henkeen ja vereen saakka ylitti k.o. myrskyiset tunturit, rajatunturit, jotka sulkivat syliinsä tuhansia suomalaisia ja ruotsalaisia sotilaita valkoisen kuoleman uhreina. Suksien puute Armfeltin armeijassa, tai pitäisikö sanoa norjalaisten hiihtopartioiden olemassaolo, vaikutti paljon karoliinien tuhoon. Reitin varrella on paljon muistoja karoliinien jäljiltä, niin että eipä ihme, jos sotilaspiireissä myös ollaan kiinnostuneita muistojen vaalimisesta.

Tämän juhlahiihdon ohjelma on seuraavan tapainen:

Kokoontuminen Östersundissä 30. 12. -68., varusteiden katselmus ym. Ruotsin armeijan kulkuvälinein Åreen, jossa on lyhyt jumalanpalvelus Åren vanhassa kirkossa 31. 12. klo 10.30, n. klo 12 lounas valtakunnan rajalla Storlienin tunturihotellissa.

Uudenvuoden juhla Neatunin linnakkeessa, isäntinä Norjan viranomaiset.

1. 1. -69 aamun sarastaessa alkaa hiihtomarssi Tydalenin tunturikylästä Östbystä, yöpyminen n. 25 km hiihdon jälkeen Stor-Erik-volden läheisyydessä teltoissa.

2. 1. Runsaan 20 km jälkeen yövytään Sevedholmin tasangolla Rundhögenin tunturista n. 2 km lounaaseen.

3. 1. Sevedholmista jatkuu hiihto Handöliin ja majoitus FBU:n leirissä suuren Ånn-järven rannalla.

4. 1. kotimatka alkaa.

ERIK PIHKALA

Tuuria ja karhukeihäitä

Nykyajan mies ei juuri enää kulje aseistettuna, eikä kaikilla liene edes puukkoa omistuksessaan. Jollakin saattaa olla linkkuveitsi sen sijalla. Kirvestä tarvitsevat tuiki harvat ja sellaisia aseita kuin keihäitä ja tuuria ei useampi ole edes nähnyt. Talvionkija saattaa tuntea vielä jäätuuran, vaikka senkin tilalle on astumassa kairi, sellainen väännettävä peli, jolla, jos se hyvä on, tule reikä jäähän, kun väänttää jaksaa ja asiaa jään alaisiin maailmoihin on niin paljon, että kairata kehtaa.

Näin ei ennen ollut.

Puukon tarvitsi joka mies. Kirves piti myös olla kotona ja metsissä käsillä. Keihäs piti olla karhumiehillä ja suksisauvan nikassa oli vanhoilla miehillä vielä meidän muistannan aikaan tuura, ei jäätuura, vaikka sellaiseksikin tuo hätätilassa päti, vaan sellainen nelisivuinen, teräväkärkinen, noin korttelia pitkä terältään. Sillä sopi puhdistaa suksenpohjat takkalakelillä, lykkiä vauhtia jäätiköillä — tiikkaa kun ei ennen suksisauvan sopapäähän kuulunut —, ynnä, jos susia kohdalle sattui, mikä ei muinoin ollut niinkään harvinaista selkostaipaleilla, hosua niitäkin.

Nyt nuo vanhat aseet, keihäät ja suksikepintuurat ovat kadonneet. Museoista niitä löytynee, ehkä myös jonkun vanhan talon vinteiltä tai romuhuoneiden nurkista. Ostaa niitä on lähes mahdoton, paitsi —.

Posion Sirniöstä niitä vielä on saatavissa Reino Ala-Sirniön pajasta. Hän, vanha seppä, on löytänyt sekä vanhan karhukeihään että sauvatuuran vanhan kotitalonsa huoneista joskus. Niitä mallinaan käyttäen hän takoo, jos joku haluaa tilata, mainitut aseet halullisille erikseen sovittavasta maksusta. Ei järin kalliista, muuten.

Sanoi tämä seppä ajatelleensa, että kun puhutaan kotiteollisuuden elvyttämisestä nimenomaan kotoisten tuotteiden pohjalla ja koska hänen kotikylänsä on ollut takojien kulmakuntaa, josta keihäitä ja tuuria on maailmalle lähtenyt aikanaan, niin sopiipa kokeilla, josko vanhojen taontataitojen verestäminen tässä muodossa lähtisi vetämään, saattaisi vaikka koko seppähomman ylösnousemuksen matkaan. Sillä ajatuksella mies siis yritti ja kuvassa näkyykin seppä karhukeihäs kourassaan pajansa ovella.

Niin että jos jotakuta kiinnostaa.

Huki/Lapin Kansa

Johdettuja eräretkiä

☐ SAARISELKÄ 1. 9. 3.—18. 3. Tunturieräretki I (10 vrk). 2. 23. 3.—1. 4. Tunturieräretki II (10 vrk). 3. 30. 3.—8. 4. Erikoiseräretki (70—75 mk). 4. 13. 4.—22. 4. Tunturieräretki III (10 vrk). Osanottomaksu 115—120 mk. 5. 16. 3.—31. 3. Susivaellus (Sevettijärvi—Saariselkä n. 300 km) (16 vrk).

☐ OUNAS—PALLAS 1. 15. 3.—22. 3. Tunturieräretki I (7 vrk). 2. 22. 3.—29. 3. Tunturieräretki II (7 vrk). 3. 29. 3.—5. 4. Tunturieräretki III (7 vrk). 4. 5. 4.—12. 4. Tunturieräretki IV (7 vrk). 5. 12. 4.—19. 4. Tunturieräretki V (7 vrk). 6. 19. 4.—26. 4. Tunturieräretki VI (7 vrk). Osanottomaksu 105—110mk.

☐ HALTI 1. 20. 4.—29. 4. Erikoiseräretki (10 vrk). Osanottomaksu 65—70 mk.

☐ POHJOIS-KARJALASA: 1. 17. 3.—26. 3. Korpieräretki (Lieksa—Ilomantsi) (10 vrk). Lähempiä tietoja Latu-lehdessä.

HUOM! Saariselän erikoiseräretkellä yövytään tuliilla ja Haltin erikoiseräretkellä lumiluolassa. Korpieräretkellä yövytään lämmitettävissä teltoissa ja hirsimajoissa.

● SUSILOUNAAN paikka on muuttunut ja on
OLTERMANNI-KILTA
Kansakoulukatu 10 A, 3. kerros.

Anorakki

Pitkäaikaisiin perinpohjaisiin tutkimuksiin ja kokeiluihin perustuen on Norjassa kehitetty mukava ja ennen kaikkea varmuuskannalta täyspitoinen anorakki. On nimittäin todettu, että oikea pukeutuminen voi jopa pelastaa ihmishengen jos vahinko yllättää.

Meidän olosuhteitamme ei luonnollisestikaan voi verrata Norjan tunturimaastoon, ja kaikeksi onneksi meillä harvoin sattuu sellaisia tapaturmia kuin siellä, mutta koska anorakki meilläkin on tärkeä vaate, saattaa olla mielenkiintoista tutustua norjalaisten tuloksiin.

☐ PUUVILAPOPLIINI

Tutkimukset on suoritettu yhteistyössä Norjan Punaisen Ristin, Matkailijayhdistyksen ja vaateteollisuuden kanssa. Paras anorakki, joka täyttää kaikki vaatimukset, oli sellainen, joka oli valmistettu silikonikäsitellystä 100 prosenttisesta puuvillapopliinista. Tämä norjalainen anorakki piti koehenkilön lämpimänä yli tunnin 20 asteen pakkasessa. Eikä se tuntunut liian lämpimältä vaikka testihenkilö liikkui nopeasti yli tunnin. Mittauksissa todettiin, että anorakin hengityskyky oli niin hyvä, että vain noin 5 prosenttia koehenkilön hiestä jäi anorakkiin. Koe kesti kolme tuntia.

☐ ANORAKIN PITÄÄ HENGITTÄÄ

Tärkeintä on, että iho voi hengittää vapaasti ja että kehon lämpöä voi tarvittaessa säätää. Perin tärkeä ehto on siis että anorakki hengittää. Myös alusvaatteet pitää olla niin huokoisia ja hengityskykyisiä että hiihtäjä viihtyy olossaan.

Suomalaisille anorakinvalmistajille esitetään toivomuksena, että anorakit tehdään 100 prosenttisesta kampapuuvillasta. Jos kangas on kyllästetty, olisi käytettävä myös erikoiskyllästettyä tai synteetistä lankaa. Muussa tapauksessa kosteus tunkeutuu langan kautta kankaaseen. Sitäpaitsi lanka turpoessaan rypistää saumoja.

☐ HUUHDO HYVIN

Lopuksi pari vettä hylkivien kankaiden pesuneuvoa. Huuhdo erittäin huolellisesti, sillä pieninkin pesuaines kankaassa vähentää veden pintajännitystä, joka helpottaa veden tunkeutumista kuituihin. Silityksessä ei pidä käyttää kuumempaa rautaa kuin 150°C. Muussa tapauksessa häviää kyllästys.

LASKETTELU
harraste, joka sopii kaikille. Tervetuloa reippaaseen joukkoon. K-kaupat ja tavaratalot tarjoavat eri asteisille harrastajille välineitä. Heiltä saatte myös TALVIKUVASTON, joka kertoo seikkaperäisesti lentävän luiston suksista ROSSIGNOL, tukevista kengistä LE TRAPPEUR, varmoista siteistä LOOK NEVADA, värikkäistä asuista ja kaikesta muusta mitä tarvitsette RADOILLA JA RINTEILLÄ.
EDUKSENNE
K-KAUPASTA

Rex

luistaa kaikilla laduilla

Värikkäästä REX-voidesarjasta löydätte joka kelille sopivan voiteen. Kauppiaaltanne saatte REX-voitelutaulukon, joka auttaa Teitä voiteen valitsemisessa. REX-suksipohjuste on tärkeä, sillä sen päällä kestää kelivoide pitkillä retkillä. **REX-retkipakkauksessa** on kätevä kuljettaa voiteita mukana.

Tunturikerhotoimintaa Tampereella

Kun selaa Tunturikerho Kolbman vierasкirjaa — joka on muodostunutkin oikeastaan päiväkirjaksi — niin huomaa yllättyen kerholla olleen varsin vilkkaan ja toimintarikkaan kauden. Ehkäpä vuosikokoussauna v. —67 ja uinti sen päälle lokakuisen kirpeässä Höytämöjärven vedessä sai veren niin nopeaan liikkeeseen, että pirteyttä ja tarmoa riitti koko toimintavuoden ajan. Vai olisikohan ansio Soukon savusaunan makoisilla löylyillä, joista kävimme vuoden varrella useammankin kerran nauttimassa.

Joka tapauksessa, päiväkirjasta voidaan lukea Kolbman kerhotoimikunnan kokoontuneen toimintavuoden aikana kaikkiaan seitsemän kertaa, joiden tuloksena sihteeri kirjasi lähes sata asiaa pöytäkirjoihin. Nämä pykälät eivät tosin löydy päiväkirjasta, mutta se tietää kuitenkin kertoa pöytäkirja-asioiden tulleen käytännössä toteutetuiksi.

Kerho teki kaikkiaan kuusi patikkaretkeä ja kaksi hiihtoretkeä sekä osallistui mm. viiteen Tampereella ja lähiympäristössä hiihdettyyn laturetkeen. Pirkan Hiihdossa, johon kerhomme järjesti lapinretkeilijöille kaksi huoltoasemaa, oli vieraanamme useita tunturilatulaisia — lähinnä Helsingistä. Kiitos saamastamme PH-hengenpelastusmitalista. En tosin tiedä miten sen hengenpelastuksen laita lienee ollut, mutta olemme kyllä opetelleet ensiavun antoa. Ettemme kuitenkaan joutuisi näitä ensiaputaitojamme käytännössä kokeilemaan, olemme harjoitelleet mm. suunnistusta sekä läpikäyneet Lamminpään pujottelurinteellä slalom-alkeiskurssin. Täytyypä lumien tultua mennä koettamaan samaa uudestaan — nyt kuitenkin rinkka selässä. Kurssien ja harjoitusten vetäjät ovat olleet omasta takaa.

Näihin fyysisen kunnon ja terveyden vaalimistilaisuuksiin ei toimintamme kuitenkaan jäänyt täällä etelässäkään, vaan lääkitsimme lapinkuumettamme pitämällä Lapinillan marraskuussa ja kuvaillan toukokuussa. Otimme osaa susivihkiäisiin, joissa katselimme, kuinka Lapin noita juotti yhdeksälle retkitoverillemme omaa taikajuomaansa.

Nämä yhdessäolot eivät kuitenkaan meille riittäneet, vaan saatuamme Tampereen kaupungin vapaa-aikalautakunnalta kerhohuoneen käyttöömme, alkoi päiväkirjaan ilmestyä merkintöjä kerhoilloista kerran viikossa, kesäkuukausia lukuunottamatta. Kaikkiaan 21 kerhoiltaa pidettiin toimintavuoden loppuun mennessä. Kerhotoimikunta kyllä ajatteli aluksi, että näihin kerhoiltoihin kokoonnuttaisiin vain kaksi kertaa kuukaudessa, mutta innostusta on riittänyt joka maanantaiksikin. Ja aina on ollut pientä askartelua. On katseltu Lapin karttoja, valokuvia ja filmejä, mutta ennen kaikkea on vaihdettu kokemuksia lapinretkistä ja -varusteista. Varsinkin viimeksi mainituista on käyty vilkasta mielipiteiden vaihtoa. Keskustelu rinkoista ja muistakin kantolaitteista sai meidät lopulta ryhtymään tämän syksyn todelliseen suururakkaan — 20 rinkan valmistukseen. Kaikki työ on tehty omin voimin talkootyönä. Tuloksista kai yllätyimme itsekin, koska uuden sarjan aloittamista jo suunnitellaan. Mutta se näin "vetäjän vinkkelistä" on tunnustettava, että en olisi uskonut, kuinka paljon yksilöllisiä ja perusteltuja mielipiteitä yksin rinkastakin voi löytyä. Ehkäpä tästä touhusta joskus myöhemmin enemmän ja tarkemmin.

Tärkeimmästä toiminnastamme — lapinretkeilystä — ei hieno päiväkirjamme tiedä kert juuri mitään. Eihän se kovaosainen ole saanut sivuilleen siitä kuin muutaman valokuvan ja harvan hajamerkinnän. Lapinretkeilytilastoja, joita kerhomme on kerännyt ja tallettanut, ei tämän kirjoittajalla ole nyt käsillä, mutta monet ovat ne lapinmatkat ja -vaellukset, joita kerhomme jäsenet ovat tehneet. On oltu mukana kuvassa Ykin sillalla ja Susikyrössä, on kuljettu Kiilopään kautta Saariselälle, on ihailtu Utsjoen ja Inarin maisemia, on hiihdetty Haltitta Hetan kautta Susikyröön, Pyhätunturillakin (Pelkosenniemi) on käyty. Eräs jäsenemme on ollut vetämässä kaksikin hiihtokurssia Ylläksellä sekä kerhoemäntämme ihailemassa ikuisia lumia Huippuvuorilla. Tässä on noin huitaisemalla esiintuotu osa mieluisimmasta toiminnastamme, mutta koska varmaan jokainen tämän lukija tuntee sisimmässään mitä nämä pitävät sisällään, ei niitä tässä yhteydessä ole syytä lähemmin ryhtyä selostamaan.

Vielä voidaan lyhyesti kertoa, että kerhon vuosikokous pidettiin asianmukaisessa järjestyksessk 17. 10.1968. Siellä valittiin Tunturikerho Kolbman puheenjohtajaksi edelleen j.susi Yrjö Suuniittu, kerhoemännäksi edelleen t.susi Kaisa Simonen ja kerhotoimikuntaan edelleen t.sudet Paavo Laaksonen, Väinö Martikainen, Marja-Terttu Niemi ja Kauko Romppanen sekä uusina jäseninä t.susi Lasse Jaakkola ja Reijo Mäkinen. Vuosikokous evästeli kerhotoimikuntaa monilla hyvillä aloitteilla samalla kun hyväksyi toimintasuunnitelman sekä tulo- ja menoarvion. Tulkoon mainituksi, että kerhomme ei kanna jäsenmaksua, vaan rahoittaa toimintansa pienillä arpajaisilla ym:lla satunnaisilla tuloilla. Ystävämme ovat myös meitä tukeneet — olemme saaneet mm. suuren laavun lahjoituksena ja nyt vuosikokouksessa viisi Sarvis Oy:n uutuusahkiota käytettäväksi Lapin vaelluksilla.

Vuoden varrelta voitaisiin poimia vielä muutakin mielenkiintoista, mutta todettakoon vain, että 65 Tunturikerho Kolbman omalla hihamerkillä varustettua tunturiretkeilijää touhuaa edelleen innokkaana tehdäkseen tunturiretkeilyaatetta tunnetuksi ja saadakseen itse sen tyydytyksen, jonka vain Lappi ja samoilu sen mittaamattomissa eräimaissa voi antaa.

Ykä

Kuoktelaisia tunturissa

Lapin keväisillä hangilla on tänäkin vuonna ollut runsaasti hiihtäjiä, ehkä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Siellä olimme myöskin me tunturikerho Kuokten 6 urhoollista johtajasusi Pekka Järvisen johdolla. Kurssimme kesti viikon ja päämajanamme oli Susikyrö. Joukossamme oli 3 aivan ensikertalaista, jotka saimme Susikyröltä käsin tutustua länsi-Lapin selkosiin Pallaksen ja Outakan välisessä tunturimaastossa. Kokeneet Lapin-kävijät vaikuttivat mielestäni aivan yhtä haltioituneilta kuin mekin, jotka olimme ensi kertaa mukana, enkä sitä lainkaan ihmettele. Mukanamme ollut yli 60-vuotias Kivisen Paavo totesikin Montellin kämpältä Pallakselle hiihdettäessä, että tänne hän tulee uudestaan, vaikka onkin elämässään joutunut Lappia samoamaan toisenkin huikosen verran.

Sään ollessa niin loistavan ja kelin niin hyvän kuin olivat sen viikon aikana ennen pääsiäistä, jonka ennätimme olla tunturissa jätti sellaisen tunteen, että sinne jäi jotain, jonka vain siellä voi kokea ja olen vakuuttunut siitä, että tämä tunne ei ole Lapin-kävijöille mikään uusi. Matkaan lähdettiin aamuisin klo 8 aikoihin ja Susikyröön palattiin siinä 5 seutuvissa ehkä hieman uupuneina mutta uusia kokemuksia rikkaampana. Monta opettavaista seikkaa tuli tämän retken aikana meille ensikertalaisille selväksi ja ehkä tärkein on se, että fyysinen kunto on syytä hoitaa jos aikoo Lapin selkosilla taittaa taivalta. Siitä saimme havainnollisen esimerkin, kun kunto katkeaa kesken retken. Onneksi mukana oli kokeneita johtajia, jotka pystyivät tilanteen selvittämään parhain päin. Tottumatonkin tuntee tunturissa olonsa turvalliseksi kun kunto kestää. Yltiöpäisyys on syytä jättää kotia. Siitä ei ole siellä mitään hyötyä, päin vastoin.

Oli miellyttävää todeta näin ensikertalaisena, kuinka hyvä henki vallitsee niiden keskuudessa, jotka matkaavat satojen, jopa tuhansien kilometrien takaa tunturieille, saadakseen viettää muutamia päiviä Lapin jylhässä ja omalla tavalla kiehtovassa ympäristössä. Missä ihminen saattaa joutua niin lujille, että ei koskaan jokapäiväisessä työssään sellaiseen joudu ja kuitenkin he tulevat sinne aina uudestaan entiset vaivat ja rasitukset unhoittaen.

On turhaa kuvailla sitä tunnetta, kun kiipeää 600—800 metriä korkean tunturin laelle ja pysähtyy katselemaan eteen avautuvaa näkymää, laskettelee kohta rinnettä alas kohti kurua, kiipeää uudelleen huipulle ja tuntee aina saman kiehtovan hyvänolon tunteen. Tämä on teille vanhoille kävijöille tuttua. Mutta me uudet olemme sen vasta kokeneet ja siksi siitä tekee mieli kertoa muillekin. Lappi on saanut uusia ystäviä.

Minkälaisia helmiä ovatkaan Lapin tuntureissa olevat autiokämpät siellä matkaaville. Siksi olisikin välttämätöntä, että niiden käyttäjät todella noudattaisivat lakia ja sääntöä, minkä tunturissa vaeltajat ovat omaksuneet esimerkiksi polttopuiden suhteen, että ei vaikeassakaan tilanteessa meneteltäisi kuten Montellin kämpässä, mistä osa lavereista oli käytetty polttopuiksi kämpän lämmitykseen.

Meille tunturilatulaisille oma kämppämme Susikyrö on suorastaan paratiisi hienouksineen. Siellä on riukulakin kahdelle, jonka totesi ranskalainen vieras, kun varoitettiin liikkumasta yksin tunturissa.

Tosiaan, Susikyrössä vieraili pääsiäisviikolla 5-henkinen ranskalainen hiihtäjäryhmä Wirtasen ja hänen vaimonsa johdolla ja koska paikalla oli toistakymmentä ensikertalaista Lapin kävijää sekä lisäksi kouliintunut "susilauma", katsottiin olevan aihetta suorittaa Lapin kaste, joka sitten pidettiinkin johtajasusi Reiskan johdolla muiden susien avustamana. Tunnelma oli salaperäinen taikarummun kumistessa jossakin kämpän pimennossa. Sudenvertakin juotiin, mistä lie Reiska ja Pekka sitä löytänyt, mutta karmean makuista se oli. Vielä pari päivää jälkeenpäin Reiska totesi myrkyn olleen vahvaa kun ei hänen pahkakupistaan ollut vieläkään haju ja maku liuennut pois, vaikka se oli hänellä ahkerassa käytössä. Joka tapauksessa seremoniaan suhtautuivat ranskalaiset vieraamme niin kuin muutkin hyvin arvokkaasti ja luulisin sen olleen vieraille suorastaan elämys. Tilaisuuden jälkeen kaikuivat Susikyrön kämpässä suomalaiset ja ranskalaiset retkeilylaulut juhlistaen tätä kansainvälistä iltaa kaukana napapiirin pohjoispuolella.

Oli varmaan onni, että tämä ranskalainen seurue valitsi Suomen Lapin retkensä kohteeksi kaukaisen Afganistanin sijaan, sillä heistä vanhin DIO Jean Pierre oli vakuuttanut tekevänsä tänne uuden matkan ja hiihtävänsä paljon pitemmän matkan. Mielestäni ei heidän tämänkertainen matkansakaan mitään leikintekoa ollut johtuen siitä matkatavaramäärästä, mitä heillä oli mukanaan. Kuuluivat olleen kovaa porukkaa niin kuin Wirtanen sanoi, että ei näille kavereille pärjää monikaan suomalainen. Tosi reipasta joukkoa.

Tunturikerho Kuokte on osaltaan järjestänyt onnistuneen kurssin keväisessä länsi-Lapissa ja on retki siinäkin mielessä vastannut tarkoitustaan, että mukaan on saatu uusia kasvoja toteamaan kuinka loistavat edellytykset ovatkaan Lapin jylhällä ja koskemattomalla luonnolla tehdä talvisia hiihtoretkiä taikka kesäisiä vaelluksia ja oppia tuntemaan sitä tarkemmin.

Kuokten kohdalla on alkutaipaleen eräs talvi takana ja kerho voi suunnata toimintansa kesäisiin koitoksiin. Alustaviin suunnitelmiin kuuluu mm. viikon vaellus jossakin Lapissa sekä kesäiset polkuretket ym.

Lopuksi voin todeta sen, että kaikki edellämainittu Lappia koskeva on allekirjoittaneeseen aiheuttanut eräänlaisen sairauden ja uskon, että se ei parane muuten kuin palaamalla Lappiin uuden tilaisuuden tullen. Näin luulen käyneen monelle muulle ennen minua.

MARTTI VUORINEN

Lapin tuntureilla — Grönlannin jäätiköillä — Huippuvuorilla ...

Kotimainen — AITO

UNTUVAMAKUUPUSSI

on ERITTÄIN KEVYT

— PETTÄMÄTTÖMÄN LÄMMIN
— HÄMMÄSTYTTÄVÄN KESTÄVÄ
— PIENEEN TILAAN MENEVÄ
— KAIKISSA OLOSUHTEISSA LYÖMÄTÖN

"TUNTURI"	2,1 kg	90×210	cm
"LAPPI"	1,6 kg	80×195	cm
"RETKI"	1,7 kg	80×210	cm

Johtava untuva- ja höyhenjalostamo maassamme.

Koko- ja puoliuntuvatäytteisiä makuupusseja myyvät alan liikkeet ympäri maan.

Tunturilatu

Kaikkien Lapin vaeltajain lehti. Julkaisija Tunturilatu ry, Hki Korkeavuorenk. 25 A. Toimittaja Erkki Wisten, Yläkiventie 5 K 187 Hki 92, puh. 335 878.

TURVALLISUUTTA

ladulle ja eräretkille
LAFAYETTE radiopuhelimilla

Kannettavia malleja:

Dynacom-2,	**teho**	**1,5 W**	**395,—**
TMC-214/E	**„**	**1 W**	
TMC-204	**„**	**0,1 W**	

Myös tuki- ja ajoneuvoasemia. Suurin valikoima LA-,VHF-, UHF-radiopuhelimia.
maahantuoja:

KO-MA

Huovitie 3, Helsinki 40
vaihde 57 84 33
telex 12-1513

"LAPIN TAIKAA"

jatkoa siv. 3

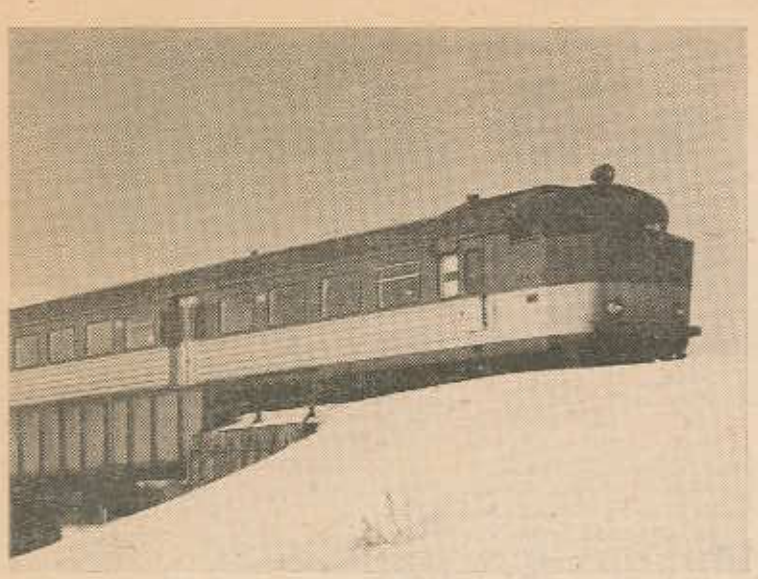
jo ennen retkelle lähtöä, vaikka se useimmissa tapauksissa tuntuukin täysin tarpeettomalta.

Vielä on eräs peikko, joka nimenomaan talvella vaanii kameramiestä. Se on pakkanen. Jos aikoo saada täyden varmuuden kameran toimintakyvystä pakkasessa, on parasta antaa kameramekaanikon poistaa kaikki öljy sulkimesta ja tärkeimmistä liikkuvista osista. Tietenkin tämä keino on vaarallinen kameralle, mutta lyhytaikaisessa käytössä, kuten eräretkellä, se ei pahemmin kuitenkaan haittaa. Myöskin auttaa, jos öljyä ei täysin poisteta, vaan normaalin öljyn sijaan laitetaan ohutta, pakkasta paremmin kestävää öljyä retken ajaksi. Takaisin tultua on muistettava huollattaa kamera taas entiselleen.

Pakkanen aiheuttaa myös jäätymistä olosuhteissa, joissa kamera on kostunut vietäessä kylmästä lämpimään liian nopeasti ja sitten takaisin pakkaseen. Tähän ei auta öljy eikä öljyttömyys, vaan kamera on saatava lämpenemään vähitellen esim. jättämällä se kämpän eteiseen tai lattialle ovensuuhun ja siitä sitten vähitellen lämpimämpään, niin ettei lämpö tiivisty kosteudeksi kameran pinnalle tai sisäosiin. Tulilla oltaessa on parempi antaa kameran olla puunoksalla tai selän takana poissa nuotion välittömästä vaikutuspiiristä. Kesäaikaan hyvä muovinen suojus auttaa kosteutta vastaan niin kameran kuin filmienkin suojelemisessa. — Sanoisin vielä, että ajatelkaa kamerannekin puolesta ja tehkää sen hyvinvoinnin edistämiseksi aina hiukan enemmän, kuin mitä tilanne välttämättä vaatii.

Lappi on kuvauskohteena niin vivahderikas ja väreissään niin häikäisevän kaunis, että silmät avoinna vaeltava kamerankäyttäjä saa tilaisuuden aina uusiin ja ennennäkemättömiin saavutuksiin. Lapin taikaa on kaikkialla ja sen vangitsemiseksi filmille on laitteiden joka tilanteessa toimittava ensiluokkaisesti. Kuitenkin on hetkiä, jolloin kameran on paras antaa olla kaulassa, sillä mikään värifilmi ei pysty toistamaan niitä herkkiä ja alati vaihtuvia värisävyjä, jotka vain niille avautunut kulkija voi tajuta ja säilyttää ne sisimmässään vuodesta vuoteen.

KAUNO LAINE

LAPPIIN PÄÄSEE HYVIN MUKAVASTI

—JUNALLA

UUTTA: Talvialennustodistuksen leimaamisvelvoite poistettu

Junamatka on mukava. Päivävaunuissa pehmeät istuimet ja tilaa liikkua. Pitkäkin matka taittuu huomaamatta makuu- tai lepovaunussa. Ja mikä parasta: junamatka on huokea. Esimerkiksi 2. lk:n lippu Helsinki—Rovaniemi—Helsinki maksaa vain mk 61,70 ja 25 % talvialennuksin vain mk 46,30. Ja edelleen: Saapuessanne määräasemalle ja lähtiessänne sieltä Teidän EI TARVITSE LEIMAUTTAA alennustodistustanne — entistä vaivattomampaa matkustamista. Perilläoloaika- ja vähimmäismatkavaatimukset ovat kuitenkin voimassa. Alennuslippuja myydään 28. 3. 69 asti. Tarkat tiedot asemilta tai matkatoimistoista.

VIRKISTÄVÄÄ TALVILOMAA

VALTIONRAUTATIET

Jutun juurta Ykin sillan palkeilta

HEINÄKUUN 20. PÄIVÄN EHTOOPUOLELLA kokoontui lähes puolisatapäinen rakennusporukka Kiilopään majalle, josta seuraavana aamuna edelleen jatkettiin matkaa kohti työkohdetta Ivalojoen Kultalaa. Etujoukkona, jonka oli määrä karttaan piirretyn suunnan mukaan merkitä reittiä perässä vaeltavalle pääjoukolle, läksi jo illalla nelimiehinen ryhmäpartio vaeltelemaan kohti Kultalaa, aluksi tietysti autolla niin pitkälle kuin tietä riitti. Varsinaisen erätaipaleen alkumatka oli punaisilla muovinauhoilla valmiiksi merkittyä metsähallituksen suunnittelemaa traktitien suuntaa, ja tämän jälkeen turvauduttiin VC-rullaan, josta revittiin niitä valmiiksi reijitettyjä suikaleita ja kiinnitettiin puihin ja pensaihin. Rulla loppui kuitenkin kesken erään suuren ja ennakolta aavistamattoman vetelän ja liejuisen suon reunamiin; viimeiseen suikaleeseen kirjoitettiin, että käyttäkää tästä alkaen sammalta. Mainitun leveän suon ylitys oli todella melko työlästä, sinne kun tahtoi väkisinkin saappaat syvälle vajota, niin muuten kuiva aika kun olikin. Puolta juoksua selvittiin kuitenkin edessä olevalle kankaalle, jossa nopeasti heitettiin rinkat harteilta sekä keiteltiin aamukahvit. Päätettiin myös, että tätä suuntaa ei voida pitää kulkureittinä, niinkuin ei sitten käynytkään. Jatkettiin loppumatka hyvää maastoa vaellellen, Petterin toimiessa koko ajan suuntamiehenä, ja hyvin hänen kompassinsa näyttikin, kun saavuttiin tismalleen sillan rakennushirsikasalle Ivalojoen jokityörällä. Täältä laskeuduttiin jyrkkää kurua alas joelle sekä leiriydyttiin ennestään tutulle paikalle, savusaunaa vastapäätä olevalle rannalle.

TIESIMME, ETTÄ pääjoukko lähtee vaeltelemaan aamupäivällä Kultalaa kohti, ja sen takia Petteri ja Erkki heti aamulla muutaman tunnin levon jälkeen läksivät merkitsemään loppumatkaan uutta suuntaa, ettei pääjoukon tarvitse ylittää mainittua viheliäistä suota. Väiski ja Aare päättivät puolestaan päivän mittaan keinotella ylhäällä jokitörmällä olevan painavan hellan alas jokirantaa, sillä keittomahdollisuudet oli heti alussa saatava kuntoon ja käyntiin. Kuru on jyrkkä, louhikkoinen ja puustoinen, joten oli lankkuja apuna käyttäen varovasti koetettava luisutella hellarumilusta alaspäin. Hyvin kuitenkin Väiski väkevillä kourillaan ohjaili möopeliä lankkuja pitkin alas joelle, jonne se iltapäivällä hyvissä ajoissa saatiin. Aikanaan saapuivat myös Petteri ja Erkki takaisin sekä olivat löytäneet ja merkinneet hyvän suunnan, jota myöhemmin käytettiin Patatunturin tienoille saakka, ja Patatunturin läheltä suunta tuli edelleen kulkemaan Sotaojan varrella olevalle Pahaojan erämajalle, joten loppujen lopuksi VC-paperilla merkitty suunta jäi kokonaan käyttämättä.

Iltapäivällä pääjoukko vähitellen saapui sanotulle leiripaikalle, ja kun venettä ei vielä ollut käytettävänä, ei siis päästy jokea ylittämään, paitsi reipas Railityttö ensi töikseen rinkan selästään heitettyään pukeutui uimapukuun ja ui joen poikki sekä käväisi tervehtimässä Kultalassa majailevia vaeltajia, sekä palasi saman tien takaisin. Kohtapuoliin saatiin venekyyditys järjestykseen, ja Kultala ympäristöineen sai puolisensataa talkoolaista vieraakseen.

ALKUVALMISTELUISSA oli aikamoinen urakka. Hirret, lankut ja muu rakennusmateriaali oli saatava ylhäältä törmältä siltatyömaalle, sekä lisäksi autokuljetuksen päätepisteestä, tiettömän erämaan halki rinkoissa oli kannettava kaikki muonatarpeet sekä työkalut. Tätä rinkkaruljanssia kesti yötä päivää pari vuorokautta, sekä samoin parina työntäyteisinä pitkinä työpäivinä uitettiin lankuista ja laudoista kuruun tehtyä ränniä pitkin rakennusmateriaali alas joelle. Onneksi tässä erikoisessa uittopuuhassa ei tapaturmia sattunut, vaikka monasti suuri hirrenjärkäle syöksyessään hurjaa vauhtia ränniä alas pomppasikin rännistä pois kivilouhikkoon, jolloin tapaturman vaara luonnollisesti oli ilmeinen ja suuri.

Vaivalloisten ja rasittavien alkuvalmistelujen päätyttyä lopulta päästiin käsiksi varsinaiseen rakennustyöhön, ja tämä sujuikin täysin suunnitelmien mukaisesti. Tässä on nyt huomioonotettava, että töiden suunnittelun ja johtamisen takana olivat kevätjäiden vieneen sillan kokeneet rakentajat: yli-inssi Yki, sekä mestarit Paavo, Ossi, Pauli, Rainer, Veikko ja Väiski, samoin erinomaisesta muonituksesta huolehtivat pääemännät Eeva ja Elli, apunaan käteviä flikkoja.

Sää oli myös harvinaisen suosiollinen, sillä sateen takia ei tarvinnut pitää "rokulia" minuuttiakaan.

TAPATURMISTA EI kuitenkaan kokonaan vältytty. Työn loppuvaiheessa Rainer työskennellessään ylhäällä pukilla kannatinorren naula irtosi pystyhirrestä, seurauksella, että suurikokoinen, vankkarakenteinen Rainer vasara kourassa putosi noin 5 metrin korkeudelta alas kivilouhikkoon, jonne jäi henkeään haukkomaan. Pelättiin jo pahinta, kuinka miehelle kävi. Nopeasti sairaanhoitajamme antoivat ensiavun, laitettiin laavu ja nuotio eteen palamaan, sekä vikkeläkinttuinen matematiikka-Veikko läksi lähimpään runsaan 30 km:n päässä sijaitsevaan puhelimeen hälyyttämään helikopterin sairaslennolle. Tällä välin Rainer sijoitettiin sopivaan asentoon laavuun, jossa hän jo punaposkisena hymyillen tuumi, ettei olisi väliä vaikkei se helikopteri niin pian tulisikaan, kun tytöt häntä hoivailee ja passaa mitä parhaiten. Ei kuitenkaan kulunut kuin runsas kolme tuntia, kun helikopteri ilmestyi taivaalle sekä laskeutui aivan laavun vierelle, ja saman tien Rainer kohosi yläilmoihin päämääränä Ivalon sairaala. Veikko sanoi palatessaan, että saatuaan asianomaiseen esikuntaan puhelinyhteyden, sieltä oli vastattu, että helikopteri lähtee sairaslennolle heti ja on paikalla 15 minuutin kuluttua, mikä sitten tapahtuikin — kiitos ripeästä toiminnasta. Helikopterin noustessa yläilmoihin forsti-Ville tuumi, että oikea tunturilatulaine- putoaa korkealta, mutta lentää vieläkin korkeammalle, pilviin saakka.

Lisätöinä mestari Pekka, Hyppölän Kalevi ym. rakensivat Kultalan päärakennuksen lähelle asianmukaisen keittokatoksen yhdessä riippusillan kanssa palvelemaan vaeltajia, joita lähivuosina tulee runsain määrin tutustumaan kultamuseoon, joksi päärakennus tultaneen kunnostamaan.

MAANANTAINA HEINÄKUUN 29. aamupäivällä yli-inssi Yki piti sillan avajaispuheen selostaen mm. sen tärkeää tehtävää olla osaltaan edistämässä erävaelluksia ja Lapin kiehtovien erämaiden tuntemusta, sekä luovutti sillan ja yllämainitun keittokatoksen metsähallituksen omistukseen.

Tämän jälkeen itse kukin omissa ryhmissään taivalsi takaisin suuntana Pahaojan erämaja. Jopa ihmetellen seurailin, kun Hyppölän Kalevin nuori tytär — etunimen olen unohtanut, taisi olla Terttu — huopahattu päässä, pellavatukka vallattomasti olkapäillä hulmuten, paljain jaloin aristelematta asteli eräretkitaipaleen Kultalasta Pahaojan erämajalle. Sanotulta majalta noin kilometrin verran hyvää metsäpolkua seuraillen tultiin tukkitielle, josta käsin alkoi autokuljetus Kiilopäälle. Täällä syötiin, saunottiin sekä nukuttiin oikein vuoteissa.

TOIVOTAAN NYT LOPUKSI, että ankarat kevätjäät eivät enää pääsisi kolhimaan Saunakosken ylittävää riippusiltaa.

AARE ORHANEN

Susikyrö kesäasussa.

Pallaksen huipuille

Susikyrö, latulaisten ikioma kelokämppä Vuontisjärven rannalla, on vähäisessä ajassa tullut monelle latulaiselle rakkaaksi pysähdyspaikaksi. Talvellakin oli eräs yö kerännyt sen suojiin 27 väsynyttä hiihtäjää. Kämppä on myös kesällä ollut ahkerassa käytössä, samoin sauna, mutta vihtojat ovat tulleet saunasta nokikolareina ulos. Pari kertaa yritti sauna tämän kesän aikana palaa, joten savusaunakokeilu riittänee! Nyt kai tehdään saunasta uloslämpiävä ja sitten myöhemmin jatkuvalämmitteinen.

Mitä tulee kalastamiseen, niin kyllä Vuontisjärvessä ahvenia riittää, mutta arvokala (siika ja tammukka) loppuu nopeassa tahdissa, sillä paikkakuntalaiset pyytävät kalaa kymmenillä verkoilla.

Viettäessäni lomapäiviä Susikyrössä sekä talvella että kesällä tuli mieleeni aatos, eiköhän voitaisi kokeilla kuntoa Pallaksen huippujen valloituksessa päivämatkoina.

Lähtö ja paluu Susikyrö.

I — retki: Lumi — Vuontis — Keräs — Palo — Jäkälä — Saivio (6 huippua).

II — retki: I lisäksi Sieppi — Orotus — Taivas — Lehmä (10 huippua).

III — retki: Ilja II lisäksi Lauku — Pallas — Palkas — Pyhä (14 huippua).

Näistä retkistä voisi pitää päiväkirjaa Susikyrön kämpässä.

Helatorstairetki

Tämä 65 km pitkä metsäinen polkuretki Hyvinkää — Helsinki oli tosiaan voimia kysyvä taival. Tälle retkelle oli uskaltautunut 24 latulaista koettamaan kuntoaan, näistä oli naisia 7. Keularyhmä kulutti aikaa 11 tuntia ja leppoisan retkeilyn merkeissä vaeltanut ryhmä 14 tuntia.

Tämän ensimmäisen Hyvinkää — Helsinki polkuretken kokemuksena sanoisin, että retkelle pitäisi päästä lähtemään aamulla klo 6, ettei hämärä ennätä tavoittaa viimeisiä kulkijoita. Vetureita pitäisi olla kolme, keulassa — keskellä — perässä. Kumisaapas tällaisella keväisellä retkellä on valttia.

Ehkä ensi keväänä, Helatorstaina, voisimme kokeilla uudelleen, jos osanottajia ilmaantuu. Latulainen — älä pelkää matkan pituutta! Muista, ei matka tapa vaan vauhti. Kulje leppoisasti tämä retki keväisessä luonnossa ensi Helatorstaina!

PERÄNPITÄJÄ

VAUHTI-voiteet ovat siivittäneet suomalaisen suksen loistaviin menestyksiin olympia- ja mm-laduilla

Vauhti-voitelu takaa jo harjoiteltaessa tehokkaimmat latukilometrit

Valitkaa latuharjoittelua varten kunnon voiteet: uusi entistäkin parempi VAUHTI. Vauhti tuo uutta vauhtia niin harjoitteluun kuin kilpailuihinkin. Täydellinen valikoima voiteita vesikelistä paukkuvaan pakkaseen.

Paasipaino, Helsinki 1968